

Světlik

svět libereckých knihoven

hách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.
na, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
jí nazdařbůh. Být básníkem, to není jenom tak.
Oh, moje Mañon! Slunko bylo u samého západu a svatojánnští broučci vstávali.
to be done. Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.
der Fall ist.
v?

Knihovna jako samoobsluha nebo knihovna z domova...?

Jaká je úloha knihovny? Už není pouze půjčovnou krásných a méně krásných či naučných knih. Knihy už dávno nejsou jediným dokumentem, který si lze v knihovně půjčit. K dispozici jsou CD a DVD nosiče, stolní hry, elektronické knihy, digitalizované dokumenty. Knihovna je centrem poznávání, klidným místem, místem, kam by lidé měli chodit rádi, kde se setkají s přívětivými a erudovanými knihovníky... Knihovna je místem setkávání, místem, kde je možné vypít si kávu, setkat se s přáteli, poznat nové lidi. Do knihovny chodíme za kulturou, na přednášky, knihovna nás může inspirovat k literární tvorbě, může nás naučit (hlavně ty starší, mladí to umějí snad už od narození) zacházet

s počítačem, vyhledávat informace na internetu, v elektronických zdrojích. Knihovna nám umožní půjčit si knihu i z jiné knihovny, když sama tuto žádanou knihu ve svém fondu nemá.

V tomto čísle Světliku se dozvíte o tom, že si knihu můžete půjčit v knihovně sami, na samoobslužném zařízení, kterému říkáme nehezky anglicky selfcheck. Je to opravdu jednoduché, nikdo se výpůjčky nemusí bát. V našich krajích zatím opravdu mnohdy panuje nedůvěra, s kterou se obracíme k těmto „mašinkám“, ať už v obchodech či právě v knihovně. Žádný strach, přístroj nekouše, dokonce ani nevyžaduje žádné peníze, za zády vám nestojí nervózní podupávající fronta. Stačí jen přečíst si návod, nebo si nechat knihovníkem ukázat, jak to funguje, a vyzkoušet. Samoobslužné půjčování šetří čas. V severských zemích je to běžná záležitost, malé děti, dospělí i senioři, ti všichni samoobslužnou výpůjčku využívají. A pokud potřebují radu či pomoc knihovníka, je tu k dispozici.

Knihovna z domova... co to znamená? Samozřejmě jsou ve všech knihovnách rádi, když mají hodně uživatelů a návštěvníků, kteří do knihoven osobně přijdou. Ale... nakupovali jste někdy v internetovém obchodu? Ocenili jste, že je to velmi pohodlné? Když je venku ošklivo, jste nemocní, nebo se vám zkrátka nechce jít ven, pokud jste našimi registrovanými čtenáři, můžete si knihu půjčit i z domova. Ne knihu klasickou – tedy tištěnou, ale elektronickou, kterou si stáhnete do své čtečky, mobilu či tabletu. Již delší dobu půjčuje naše knihovna odborné elektronické knihy v angličtině, ale od letošního září jsme začali nabízet e-knihy v češtině, hlavně beletrii známých autorů. Je to nová služba, zatím nevíme, jaký o ni bude zájem, a budeme rádi, když ji vyzkoušíte a napíšete nám své postřehy. Věřím, že budete s půjčováním elektronických knih spokojeni, ale že nezapomenete ani na publikace tištěné. Možná nevíte, že celkový počet „fyzických“ dokumentů (tedy těch hmatatelných, které můžete vzít do ruky) v knihovně je 1 300 000. Oproti tomu je nabídka cca 1 000 českých elektronických knih zatím poměrně malá. Ale kdo ví...?

Přeji všem čtenářům Světliku příjemné počtení v knize tištěné či elektronické!

Blanka Konvalinková
ředitelka

Obsah

SVĚT libereckých knihoven.....	2
<i>Z knihovny.....</i>	<i>2</i>
<i>S jako Samoobslužnost</i>	<i>2</i>
<i>České e-knihy k vypůjčení – nově v knihovně.....</i>	<i>3</i>
<i>Akce knihovny.....</i>	<i>5</i>
<i>Září v knihovně</i>	<i>5</i>
<i>Tvoří knihovníci a přátelé knihovny</i>	<i>8</i>
<i>Gratulace k oslavám výročí knihovny</i>	<i>8</i>
<i>I. Eliášová: Osamocená, Chytrá myška</i>	<i>9</i>
<i>V. Vaner: Čtenář doporučuje</i>	<i>14</i>
<i>V. Vacátko: Knihovna (rap).....</i>	<i>16</i>
<i>E. Klučár: Nový den.....</i>	<i>17</i>
<i>V. Vohlídalová: Osobní vzpomínky k výročí liberecké knihovny.....</i>	<i>18</i>
<i>Z regionu</i>	<i>21</i>
<i>Na Liberecku vzniká regionální knihovní systém REKS.....</i>	<i>21</i>
<i>Diplom za moderní knihovnické a informační služby v soutěži Vesnice roku Libereckého kraje 2014 obdržela obec Dlouhý Most.....</i>	<i>26</i>
SVĚT veletrhů a soutěží	29
<i>Hodnocení soutěžních prací literární soutěže Máj – měsíc poezie 2014</i>	<i>29</i>
SVĚT souvislostí	31
<i>M. Sekyra: Liberecko v české krásné literatuře VII.</i>	<i>31</i>
SVĚT libereckých autorů.....	34
<i>J. Šebelka: Zpropadení řezníci aneb Bude čerstvé maso</i>	<i>34</i>
<i>P. Brycz: Čtyřicet (curriculum vitae)</i>	<i>39</i>
<i>S. Kubín: Z připravované knihy Dopisy člověku Nathanielovi</i>	<i>40</i>
SVĚT Kruhu libereckých autorů.....	40
<i>Liberečtí autoři chystají devátý Kalmanach.....</i>	<i>40</i>
<i>M. Hrabal: Životní cesty Hanky Krawecce.....</i>	<i>40</i>
<i>M. Lubas: Neohnul se, nepokřivil. Literát a novinář Luboš Příhoda slaví 80</i>	<i>46</i>
<i>Luboš Příhoda (medailonek)</i>	<i>48</i>

Redakční rada:

Marek Sekyra [KAL]

Blanka Konvalinková, Jaroslava Starcová, Libor Schiffler, Eva Štátná [KVK]

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci [KVK] spolu s Kruhem autorů Liberecka [KAL] jako účelový tisk.

Tento projekt byl finančně podpořen z Kulturního fondu Statutárního města Liberec.

Tiskárna RUCH s. r. o., www.ruch.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751

Z knihovny

S jako samoobslužnost

Samoobsluha v knihovně – zdá se vám to jako nevhodné spojení? Podívejme se, co o samoobsluze říká Wikipedie:

„Samoobsluha označuje v oblasti obchodu a veřejných služeb zařízení s volným výběrem zboží. Zákazník zde, na rozdíl od pultových prodejen, při nakupování zboží obsluhuje sám sebe. Nejběžnější formou je samoobslužná prodejna převážně s potravinářským sortimentem, označovaná jako samoobsluha, supermarket či hypermarket. Zákazník si vybrané zboží ukládá do nákupního košíku nebo nákupního vozíku a poté jej přinese k pokladně u východu z prodejní plochy.“

Určitě lze najít velké množství paralel, ale nebudeme knihovnu degradovat na obyčejnou samoobsluhu. Kromě volného výběru a možnosti samostatně si vybírat knihy a další dokumenty nabízí významnou přidanou hodnotu – vzdělání, informace, příjemné a kulturní prostředí nejenom pro půjčování, ale též trávení času, odpočinek v pohodlném nábytku, kulturní a vzdělávací akce,...

Dovolte mi však v této souvislosti zmínit několik služeb, které knihovna nabízí a které mohou svým způsobem zpříjemnit nebo ulehčit využití služeb knihovny.

Půjčte si knihu sami, je to snadné

Stojíte ve frontě u výpůjčního pultu, spěcháte a nemůžete už dále čekat?

Vyzkoušejte samoobslužný pult nebo-li selfcheck. Přiložte čtenářskou kartu a sejměte čárový kód umístěný na přední straně knihy. Využití selfchecku se zpočátku setkalo s mírnými rozpaky ze strany veřejnosti. Jeho využití není stále takové, jaké bychom chtěli, ale lze kon-

statovat, že obhájil své místo a získává si stále větší oblibu. Mezi jeho uživatele patří čtenáři různých věkových kategorií od studentů po seniory.

Konto čtenáře

Konto čtenáře je online služba, prostřednictvím které mohou čtenáři sledovat, co mají vypůjčené, prodlužovat výpůjční lhůtu, rezervovat tituly nebo objednávat ze skladu. Do konta se vstupuje přes web knihovny a uvedené operace je možné provádět kdykoliv a odkudkoliv.

Nonstop vracení

Před knihovnou se můžete již několik let setkat s biblioboxem. Bibliobox je sběrná nádoba pro vracení knih

v době uzavření knihovny. Vracené knihy pracovníci knihovny vyberou druhý den ráno a do 10 hod. je „vrátí“ ze čtenářských kont.

E-knihovna

Bez digitálních dokumentů si současný svět nelze ani představit – ani knihovny nezůstávají pozadu a stále rozšiřují nabídku digitálních nebo digitalizovaných dokumentů. Při prostudování webu liberecké knihovny zjistíte, že i liberecká knihovna má co nabídnout. Studenti a vědeckí pracovníci mohou využít licencované databáze obsahující odborné texty (např. Academic Search Complete, Bussiness Source Complete a další), zájemcům o dění

u nás nebo ve světě nabízíme mediální databáze Anopress Online nebo Library PressDisplay, zajímavá je určitě také kolekce nahrávek klasické hudby a jazzu Naxos Music Library.

Věděli jste, že i elektronická kniha se dá vypůjčit? Třetím rokem si mohou naši čtenáři půjčovat odborné e-knihy od firmy EBSCO. Úplnou novinkou je pak zkušební projekt na půjčování českých e-knih realizovaný ve spolupráci s firmou eReading.cz.

V systému Kramerius můžete studovat ve starých tiscích, které má knihovna ve fondu a které zdigitalizovala.

Zaujala vás naše nabídka e-knihovny a chcete vědět, jak na to? Stačí si otevřít web knihovny (www.kvkl.cz) a přihlásit se do konta čtenáře.

D. Petrydesová

České e-knihy k vypůjčení – nově v knihovně

Po prázdninách přichází Krajská vědecká knihovna se zbrusu novou službou – čtenáři si mohou nyní půjčovat české elektronické knihy. Vybírat mohou ze stovek titulů od českých nakladatelů. V nabídce nechybí tituly oblíbených autorů, jako jsou např. Halina Pawłowska nebo Jonas Jonasson.

Jedná se o zkušební projekt, jehož trvání je zatím časově omezeno, na kterém knihovna spolupracuje s portálem eReading.cz. Do projektu je zapojeno několik dalších českých knihoven – např. Jihočeská vědecká knihovna

v Českých Budějovicích, Středočeská vědecká knihovna v Kladně nebo Městská knihovna v Táboře.

Půjčování je bezplatné a mohou ho využít všichni registrovaní čtenáři knihovny. Během trvání projektu je možné vypůjčit maximálně deset e-knih, současně pak dvě e-knihy. Vypůjční

doba je 21 den, po uplynutí této lhůty se přístup k e-knize zablokuje.

Zájemcům o vypůjčku doporučujeme nejdříve prostudovat informace na webu knihovny a seznámit se se základními podmínkami (<http://www.kvkli.cz/e-knihovna/e-knihy.html>). Důležité je vědět, že vypůjčky

The screenshot shows the eReading.cz website. At the top, there are links for 'eKnihy' and 'eNoviny', and buttons for 'Přihlásit se' and 'Registrovat'. Below this is a navigation bar with icons and labels: 'VÝPŮJČKY', 'ČTEČKY', 'JAK ČÍST E-KNIHY', 'JAK NAKUPOVAT', and 'KONTAKT'. A search bar is present with the text 'hledat' and a dropdown for 'Pokročilé vyhledávání'. The main content area features a large banner with the text 'Na eReading.cz jako v knihovně PŮJČUJEME E-KNIHY'. Below the banner are three numbered sections: 1. 'Co si půjčím?' listing benefits like standard e-books, 21-day loan, and electronic availability. 2. 'Jak číst vypůjčenou e-knihu?' showing options for tablets and e-readers. 3. 'Šetřím' (I save) showing subscription packages for 20 or 12 books for 99 Kč or 59 Kč respectively. The left sidebar contains a menu with categories like 'NOVINKY', 'BESTSELLERY', 'VÝPŮJČKY', 'LEVNÉ E-KNIHY DO 49 Kč', 'AUTOŘI', 'Pro dospělé', and 'Pro děti a mládež'.

portál eReading.cz

e-knih jsou dostupné **pouze** pro čtečky **eReading.cz START2/START3** a na tabletech a mobilech s operačním systémem **Android (verze 2.4 a vyšší)**, dále na **iOS (Apple)** pomocí aplikace **eReading.cz**.

Před prvním stažením e-knihy je potřeba se zaregistrovat na portálu **eReading.cz**, přičemž uvedený e-mail musí být totožný s e-mailem uvedeným v kontě čtenáře v knihovně. Zároveň je nutné stáhnout aplikaci **eReading.cz** – pro zařízení **Android** je k dispozici zdarma na Google Play; pro čtení na zařízeních **iOS (Apple)** se aplikace dá stáhnout zdarma z Apple Store. Samotné půjčování probíhá přímo z katalogu na webu knihovny.

Na závěr pár statistických informací. K 5. 9. 2014, kdy vznikl tento článek, byl projekt v začátcích (byl v provozu cca 3 týdny), informace proto nejsou zcela vypovídající, ale zajímavé určitě jsou:

- > bylo realizováno cca 40 výpůjček
- > několik čtenářů si knihy vypůjčilo opakovaně
- > největší zájem byl o tituly: Muž jménem Ove (Fredrik Backman), Kdo se směje naposled (Arjuna Ardagh), Zajatci Minecraftu (Petr Heřeš) nebo Usměvavý muž (Henning Mankell).

D. Petrádová

Akce v knihovně

Září v knihovně

V září si v Krajské vědecké knihovně v Liberci přišel každý na své. Tradičně pověšené plakáty zvaly na 26 pořadů pro děti i dospělé. Výstavy, koncerty, literární besedy, pohádka a pořady pro děti, promítání, odborné přednášky, jedna z nich byla dokonce tlumočena ve znakovém jazyce.

Naladit na krásno se mohli návštěvníci u pěti výstav. Každé patro hlavní budovy knihovny nabízelo jiné pojetí výtvarna. Od výstavy prací studentů U3V, přes kopii Aniho papýru v kompletním rozsahu až po krásné fotografie Magdalény Radostové a studentskou výstavu s názvem Partnerská

města Žitava a Liberec. Pod hladinou byl název té, která zdobila prostory na pobočce ve Vesci.

Koncertem, konaným u příležitosti Evropského dne židovské kultury, byly odstartovány pořady pro hudbymilovné návštěvníky. Proběhla přednáška o britské rockové skupině Genesis s PaedDr. Janem Prchalem, dalším z pořadů byl Koncert české hudby se sólistkou opery Divadla F.X. Šaldy v Liberci Věrou Poláchovou a určité zajímavou přednášku nabídl turnovský rodák Martin Hybler, který se věnuje sbormistrovství, orchestrálnímu dirigování a hře na klavír.

Zkrátka nepřišly ani děti. V průběhu měsíce mohly zatleskat Trpasličí pohádce, začínající literáty uvítal Literární

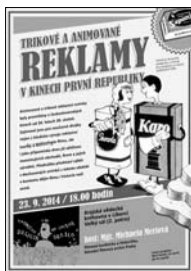

klub, pohádková dílnička Z pohádky do pohádky byla připravena pro předškolní a nejmladší školní děti a nescházela ani Básnicková poradna pro mladé vypravěče a recitátory.

Pro všechny děti a jejich rodiče bylo určeno odpoledne s názvem Hrajeme si, přemýšlíme a vyrábíme, kde na ně čekala výroba všeličeho z trubiček toaletního papíru.

Prostřednictvím dvou cestopisných přednášek se návštěvníci mohli přenést do Kamerunu a na Ural.

Pro ty, co před cestováním dají přednost jinému oboru nebo aktivitě, byly připraveny pořady s nejrůznější tematikou – Quo vadis, archeologie?, Sto let po velké válce, Po stopách Sarajeva 1914, Nejstarší dějiny Lužice, Ukrajina – současný stav, Trikové a animované reklamy v kinech první republiky, Novinky ze Severočeského muzea, Barokní Horní Police a velkovodvodyňe Toskánská, Franz hrabě Clam-Gallas: poslední svého rodu, Evropský den jazyků.

Také literární přednášky a besedy přitáhly své posluchače. Mnoho z nich si nenechalo ujít Vlastimila Vondrušku, který si připravil povídání o Oldřichu z Chlumu. Zaujal i Milan Pavlů, který se věnoval odkazu Karoliny Světlé pro současné Podještědí. Příznivce si našla i mladá autorka Hana Hindráková, která představila své romány Děti nikoho, Karibu Keňa a Dobrovolnice. Liberečanům známý autor Egon Wiesner předčítal ze své nové knihy Od Lužické Nisy k Lužickým horám.

V září se samozřejmě i promítalo. Uveden byl německý dokumentární film z mezinárodního festivalu filmů o lidských právech Jeden svět s názvem Z popelnic do lednice a Klub německého filmu představil drama s německými titulky Sedmé nebe.

Věříme, že stejně jako v září si i do konce roku najde v knihovně pořad každý zájemce.

Těšíme se na Vás.

Táňa Kuželková

Tvoří knihovníci a přátelé knihovny

Lidová česká knihovna v budově České besedy (1910)

Gratulace k oslavám výročí knihovny

V letošním roce si Krajská vědecká knihovna v Liberci připomíná tři výročí, která přibližuje čtenářům poutavou formou speciální osmdesátistránkové číslo knihovnického časopisu Světlik. Před 110 lety byla otevřena Lidová česká knihovna v Liberci, 90 let uplynulo od otevření německé vědecké knihovny a 60 let od požáru Státní studijní knihovny v Liberci. Nejen o těchto událostech se však v časopise dočtete. Jiří Bartoš Sturc představuje hned v úvodní části osobnost děkana Antona Ignaze Kopsche, zřizovatele první skutečné liberecké (barokní) knihovny.

Osobnost meziválečného ředitele Bücherei der Deutschen a zároveň spisovatele Friedricha Jaksche popisuje čtenářům M. Sekyra, s historií knihovnictví v Liberci, jak německého, tak českého, podrobně seznamují autoři V. Kříček a K. Trojanová. V závěrečné

*Budova České besedy v Liberci. První sídlo
Lidové české knihovny.*

části časopisu vyjadřují svůj vztah ke knihovně známé liberecké osobnosti – bývalá ředitelka knihovny Věra Vohlídalová, historik Rudolf Anděl, herec Vojtěch Ron či spisovatel Jan Šebelka. O současnosti a směřování knihovny do budoucna hovoří stávající ředitelka Blanka Konvalinková.

Časopis, který vyšel v červenci, je pro vážné zájemce k dispozici v knihovně, elektronickou verzi naleznete na webu knihovny. Vzhledem k omezenému rozsahu časopisu se do něj nevešly některé spíše literární příspěvky příznivců knihovny, proto je otiskujeme v tomto čísle.

**Irena
Eliášová**

Vyznávám se k účtě a děkuji Vědecké knihovně, a to jmenovitě paní Dagmar Helšusové, paní Blance Konvalinkové, paní Kateřině Šidlofové a panu Marku Sekyroví.

Potkala jsem nádherné lidi, ne jenom vizuálně nádherné, ale i s duší nádhernou.

Tito jmenovaní mi dopomohli splnit můj velký sen! Od mala jsem toužila napsat a vydat knihu, a podařilo se to díky těmto jmenovaným.

V roce 2006 jsem napsala knihu „Naše osada, veselé, smutné i tajemné příběhy Romů“, věřte mi, nevěděla jsem a neměla tušení za kým jít. Ne, že bych nevěděla o tom, že knihy vydává nakladatelství, to ne, spíš

jsem měla obavy, jak se budou chovat ke mně, k Rómce. Z toho jsem měla obavy. Až moje známá mi řekla o paní Helšusové. Já poslechla a moje obavy byly zbytečné!

Paní Helšusová mě seznámila s ostatními a všichni, kteří pracovali na knize jako editoři, se ke mně chovali naprosto výtečně, vůbec jsem ani jednou nepostřehla, že by mi dávali najevo, že jsem pouze nevzdělaná Cikánka. Tito lidé mi dali do života mnoho, hodně energie, jistotu a já se přestala obávat diskriminace a ponížení jiné rasy.

Kniha vyšla za dva roky a měla úspěch. Což jsem s tím ani nepočítala, ne jenom úspěch, vyšla, já se dostala do médií a najednou se mi začali ozývat lidé, kteří měli zájem o moje psaní.

Stala se ze mě spisovatelka, což bylo mé velké přání, a poznala jsem se s lidmi, kterých si velmi vážím a obdivuji je, jako je paní Eva Kantůrková a další. I za to děkuji Vědecké knihovně v Liberci.

K výročí přeji vše dobré a spousta roků krásné knihy...

OSAMOCENÁ...

Odešla navždy ta žena osamocená,
co žila světem jen sama – jediná.
Ta bludička – co o lásce snila
v noci – s hvězdami si povídala.

Odešla navždy ta žena nechtěná
co životem hořce byla zklamaná,
nebyl, kdo pohladil by ji a řekl „pojď dál“,
mluvil k ní a dobrý den ji přál.

Odešla ta žena, co s nebem se přátelila
už jiný nikdo nebyl. Tíše v noci pod oblohou spala
a měsíc ten, milenec její byl
zlehounka ji na dobrou noc políbil.

Odešla žena, co tak chudě žila
už nebude více mezi námi
ta mladá žena, jež žila sama pod hvězdami.
Dnes ovšem nejbohatší je, neb muzika ji naposledy hraje
a kněz s modlitbou ji tiše doprovází
tu ženu samotnou – co rodina ji schází...

CHYTRÁ MYŠKA

Je pátek a je jaro, nejhezčí období roku, a ke všemu ještě krásný slunný den! Jako malovaný! Končí pracovní týden, pro mě to značí víkend strávený s dětmi. Co ještě hezčího mě čeká? Nejlépe si odpočinu u nich, s vnučkou se potěšit a co nového je u mladých? Že jsem zvědavá? To ani ne, spíš starost, jestli je vše v pořádku, jak má být. To my, rodiče, děláme a rádi, jak kdy.

I když manželovi se moc nechtělo, přemluvila jsem ho.

„Pořád jen otravuješ děti, proboha! Nech je být, ať jsou taky samy, mohli bychom radši jít někam si sednout s kamarády na pivo, nebo tak.“

„Ne, já chci k dětem a basta! Celý týden jsem je neviděla, ani nevím, co se děje a tak, jestli mají na živobytí a podobně.“ Nedala jsem se.

„Jen je nech být, ať se starají sami, jsou dospělí, nech je trochu se v tom plácát, ať vědí, co je život, přeci jim nebudeme řídit život my!“

„Nechci jim nic řídit, ale moc se mi stýská.“

„Tak jo, jedeme, ale v sobotu odpoledne domů, jasný?“

„No vždyť jo, cestou ještě něco nakoupíme pro Aničku.“

A tak jsme nasedli do auta a jedeme k mé radosti za synem a jeho rodinkou. Každá máma mi dá za pravdu, když řeknu, že starost o děti nekončí tím, že dospějí, naopak starost o ně je ještě větší, pokud dospějí, ožení se, mají-li na živobytí, či mají práci, jestli snacha je hodná na synáčka a podobně.

Naštěstí práci mají oba a střídají se, holku dají do školky a oni pracují na směny. Celý týden se vlastně pořádně neužijí, zbývá jim na to víkend. Manžel má v něčem pravdu, že otravuji, ale já se snažím snaše trochu pomoci, vyprat, vyžehlit a i uvařit, aby měli na sebe víc času. Koupili si rodinný domek a kolem toho je plno práce a nejen práce, i plno překvapení!

Šťastně jsme dojeli k synovi. Zaparkovali jsme před jeho domem, zase nějaká změna! Okna jsou dokořán, dveře taky, co se stalo – ve mně to hrklo.

„Co se stalo, synáčku?“ volala jsem, „proč tak větráte?“

„Ani se neptej mami,“ říká mi syn celý od sazí, „představ si, máme nájemníka!“

„Koho? Vy ještě pronajímáte?“

„Jo a bez peněz! Zadarmo si tu žije a nestěžuje si!“

„Jak je to možné?“ Domnívala jsem se, že snad někdo z jeho kamarádů u nich přespává.

Vešla jsem do kuchyně a tam všechno vzhůru nohama! Co se stalo?

„Proč jsi od sazí?“

„Čistím komín, nechce hořet.“

„Vždyť ani není zima, proč topit?“

„Kvůli vodě, ušetříme proud.“ Odpověděl mi syn a vidím jak je nešťastný, snacha je taky doma, Anička je nemocná, je tu docela zima.

„Proč máte všechno rozházené, synáčku, co se děje? A všude samá saze!“

„Vidiš, ještě že jste přišli, pomůžete mi vyhnat nájemníka!“

Vyvalila jsem na něj oči, jak jen to šlo a on pochopil, že jsem tuze zvědavá!

Pozavíral okna i dveře, dveře na terasu a potom šel k nám a tiše začal mluvit.

„Mami, tati, u nás je myš!“ Výraz v jeho tváři vyjadřoval strach, zoufalství, je mi ho moc líto.

„Zlato, ale v barákách jsou myši, to není nic neobvyklého!“

„Jenže tahle myš je taková!“ A naznačil rukama jak je velká.

„Prosím tě,“ protestovala snacha, „ukazuješ půl metru, to přeháníš, asi takhle malá.“ Naznačila dvacet centimetrů.

„Nevěř jí, mami, půl metru, já ji viděl!“

„Zlato, to by byla krysa nebo potkan!“

„Ne, potkana já znám,“ vrtěl hlavou syn, „to je myš!“

„Tak něco budeme dělat a ne o tom kecat!“ rozhodl manžel.

„Táto, musíš na ni systematicky, ona je moc chytrá!“

„Jakápak chytrá, dej sem koště a uvidíš, já ji vyženu!“

Snacha podala manželovi koště a šla na terasu pro další dvě košťata.

„Kde je ta myška?“ Zeptal se manžel a postavil se bojovně jako voják na frontě.

„Táto, říkám, musíme jít na ni strategicky, to znamená, utvoříme půlkruh, já, máma a Hana a ty budeš šťouchat za kuchyňskou linkou, vystrašíš ji, jasný?“
„Jasný.“

Manžel se vtačil mezi lednici a linkou a tloukl násadou od koštěte do prázdného místa úzkého prostoru.

My tři jsme čekali, co se bude dít – nic, ticho, jen buchot dřeva do zdi bylo slyšet.

Kdyby nás tak někdo zahlídl přes okno, určitě by si pomyslel, že s námi není něco v pořádku, byl na nás komický pohled, jenže mému synovi to vůbec nevadilo, on za každou cenu chtěl vyhnat nájemníka z domu!

Už to trvalo dost dlouho a tak syn znova nařídil manželovi, co má dělat.

„Táto, musíš vylézt na dřevo.“ Poslechl ho na slovo.

A znova bouchá o život, najednou jsem zahlédla, jak bleskovou rychlostí vyběhla malá myška a znova zalezla za kuchyňskou linku ani jsme nestačili zvednout košťata.

„Mami viděla jsi ji? Vidíš jak je velká? To je kousanec! Co jsem říkal půl metru!“

„Je malinká, zlato, a je mi jí líto docela!“

„To snad není pravda! Tobě je líto myši a já jsem psychicky někde, víš kde?“

„Neboj, synáčku, už na tom pracuji, já ji vymlátím, psychika!“ křičel manžel, „já ji popoženou a vy ji chytejte!“

A znova chytáme myšku, která je rychlejší o sto procent než my. Mlátime zbytečně kolem sebe a nic.

„Vidíte ji už?“

„Nééé.“

„Už?“

„Nééé.“

„Nevyběhla?“

„Nééé.“

Manžel tluče a tluče a my koulíme oči, jak jen to jde, a nic. Podívala jsem se nahoru a milá myška je na vrchní polici a dívá se na nás. Od stropu ji dělí tak dvacet centimetrů. Klidně si sedí a dívá se, určitě se nám posmívá.

Tiše jsem na ni ukázala synovi. Syn přimhouřil oči a tiše mi odpověděl.

„Co jsem ti říkal? Že je chytrá? Podívej se na ni, ona se nám směje, ale já ji do stanu, to si piš!“ Rozběhl se s koštětem zdviženým a rozmáchl se po myšce, ale zle! Uklouzl a spadl na znak, koště mu vyletělo z rukou a shodilo lustr, který se okamžitě rozbil na tisíc kousků. Najednou jsme vykřikli, bože snad si moc neublížil!

Na štěstí se mu nic nestalo, díky bohu! Snacha uklidila střepy.

„Zlato, vykašli se na nějakou malou myšku, ještě se stane neštěstí!“ uklidňuji syna.

Ale on je nepřičetný, i přes ty saze je vidět, jak zrudnul vzteky.

„Já ji zabiji! Ta svině jedna, ona mi nedá žít, já kvůli ní nespím, nejím, já nežiji, počkej, já si vezmu hrábě a to teprve uvidíš, ty kryso jedna! Po celém baráku jsem nasadil pastičky, a co myslíš? Anička tam strčila prstík!“

„Synu můj, uklidni se, já to zařídím, já ji sejmu, už ti nebude otravovat život nějaká neverka!“

Ale syn neposlouchal, vyběhl na zahradu a přitáhl hrábě.

Mezitím se myška opět schovala, nebylo slyšet nic.

„Tak vylez, kryso, ukaž se, já se nebojím,“ křičel na nájemníka syn, „a vy se připravte. Postavte se zase v té pozici jako před tím.“ A tloukl z druhé strany proti manželovi, myslím si, že myška byla někde uprostřed.

Nikdy před tím jsem nevěděla, že myši dokáží skákat, ale ano, myška opět vyběhla, asi měla strach a začala běhat po kuchyni a my za ní, ale nic a zase zmizela. Už mě to unavovalo, nevím co dělat, to už nešlo o to, aby ji chytil a zabil, ale o to, aby si dokázal, že na ni má.

„Nejde to, já to vzdávám, zapálím si cigáro!“

„Musíš kouřit? Mami, mohla bys přestat?“

„Musím se uklidnit.“

„Tak jo, jdi si zakouřit a my, táto, se do toho pustíme, tluč z té strany a já z druhé a ty, Hani, ji chytej!“

Zapálila jsem si cigaretu a vypustila kouř, chvíli si odpočinu, stojím u dveří a sleduji, jak moje rodinka bojuje s myší, hrozný pohled! Něco se stalo. Jak tak stojím a ostatní mlátí za linkou, myška klidně stojí tak metr přede mnou a dívá se mi do očí. Co teď? Co dělat? Musím rychle přemýšlet, co nejrychleji jsem na ni lehla, myslím, že je pode mnou. Jestli ji nerozmáčklo sedmdesát kil, tak žije.

„Přestaňteééé!“ volám na ně.

Až nyní si všimli, že jsem na podlaze. Vidím na nich, jak jsou vystrašení.

„Mami, co se stalo?“

„Ona je tu.“

„Kdo?“

„Ona je tu, pode mnou.“

„Myš?“

„Ano.“

„Počkej, počkej, já se nachystám s hráběma a ty se pomalu budeš zvedat, jasný?“

„Jo, ale nevymlat' mi zuby!“

Ležím na podlaze a kolem mě stojí moje ozbrojená rodinka a napjatě čekají, co bude. Cítím, že myška už není mezi živými, mám nepříjemný pocit.

„Podejte mi ruku a já se zvednu, myslím, že je zbytečné mlátit kolem sebe, už nežije.“

Poslechli, zvedla jsem se a myška leží bezvládně, asi se udusila, dobře, že není na podlaze krev a dobře, že malá Anička spinká, že to vše neviděla! Všichni čtyři stojíme v kruhu a tiše zíráme na myš. Syn má konečně klidný výraz ve tváři.

První jsem promluvila já. „Co stojíte jako blbci? Máme plno práce, jdeme uklízet! Práce je tu požehnaně...“

**Vojtěch
Vaner**

Čtenář doporučuje

Jednou jsem se jednomu spisovateli představil jako čtenář. Nejenom jeho, prostě čtenář. Bylo to kdesi u stolu, ve společnosti vydavatele, knižního grafika a učitele literatury; snad proto se rozzářil a zvolal: „Vy jste tady nejdůležitější!“ Takový postoj není ojedinělý – čtenáři se dnes cení.

Nejsem sice čtenářem vášnivým, který se prý definuje nejméně padesáti přečtenými tituly ročně (držím se několik kusů pod), ale čtu většinou rád, čtu hlavně současnou prózu, také díla „klasická“, ke kterým jsem se musel prokletit poté, co mi je školský systém 80. let znechutil.

A svoje čtenářství považuji za velký zdroj mé intelektuální připravenosti. Společně s humanitním vzděláním, několika mírnými zkušenostmi s publikováním vlastní beletrie a recenzí, se sympatiemi k fenoménu autorských čtení (který mi umožňuje se setkávat s autory a jinými čtenáři) je právě četba současných románů čímś, co mi dovoluje cítit se natolik sebevědomě, abych si dovolil následující text.

Chci laskavým čtenářům knihovnického časopisu (což jsou, přepokládám, zároveň uživatelé knihovny) nabídnout výběr z toho nejlepšího, co jsem za posledních několik let přečetl a co by si měli přečíst i oni. Tato moje troufalá snaha není přirozeně fundovanou studií nad stavem současné literatury ani populárním bedekrem typu XY knih, které musíte přečíst, než zemřete. Je to doslova několik tipů pro ostatní čtenáře, když „nevíte, co číst“. Limitem mi byl přibližně rok 2000 coby nejstarší rok vydání. Tedy to nejlepší z toho nejmladšího.

Všechny knihy jsem si zapůjčil v mé oblíbené „nevědecké“ části „velké“ knihovny:

1. České

Dědeček Oge je sumář ostatních autorčiných knih o sibiřských přírodních národech, a nejmělečtější. **Vrač** je knížka bez hlavního příběhu, navíc ne úplně autorská, ale strhující. **Rybí krev** a **Žitkovské bohyně** jsou vyvrcholením románové tvorby poslední let, přirozené vyprávění, trochu generační i ve smyslu zájmu o dějiny 20. století (jež pro naši generaci typický). **Zeptej se táty** je skvělá mocná knížka o lidských vztazích, nejlepší pro čtenáře, kteří se autora dosud obávali, neboť byl údajně dobrý jen na krátké povídky, a ty oni moc nemusejí (znám takových dost).

Oněgin byl Rusák se vyplatí číst pro pobavení, a především kvůli dojemnému závěru. Následující Darda, třetí díl budzesovské trilogie je ovšem chabá. Nepříliš úspěšné byly **Rychlé lodě do pekel**, je to ale knížka, která z paměti jen tak nevymizí. Spíše pro otrlejší. Doporučuji: nic si o ni nezjišťujte, nelistujte na konec! A vyhněte se další autorově knize, „scénáři“ pro béčkový hollywoodský thriller jménem **Obranný reflex**.

To je sedm jasně vynikajících. Do Top 10 bych ještě asi přidal **Hastrmana**, **Žluté oči vedou domů** a **Zvlčení**. A případně **Europeanu**, ale ta se špatně vejde do nějakého žánru, tudíž se obtížně s čímkoliv srovnává.

2. Překlady

Kniha **Joseph Anton: Vzpomínky** je vhodná i pro ty, kteří nic od Salmana Rusdieho dosud nečetli. Lépe ji však ocení ti, kdo si pamatují alespoň něco málo, co se kolem Satanských veršů na přelomu 80. a 90. let dělo. **Laskavé bohyně** jsou velkým společenským románem, i když jsou zařazeny mezi běžnou válečnou literaturu. I Osvětim nebo dobytí Berlína jsou tu podány neotřele, co teprve Babí Jar nebo působení Wermachtu a SS na Kavkaze. Nikdy bych o tom nemohl číst populárně historickou knihu, a nebyť Laskavých bohyní, věděl bych o těchto bidách světa minimum. Ani **Persepolis** není jen obyčejný komiks. Je to výkvět tohoto

žánru. Povedla se i filmová adaptace, která není jen doslovným převedením. **Čekat Vaše odpověď** je mile zauzlený nezfilmovatelný román, radostné čtení. Mezi to nepodstatnější, co bylo v posledních letech napsáno, patří romány **Elementární částice**, **Konec světa&Hard-bioled wonderland** a **Osamělost prvočíslel**. Vybírám od hvězdných Houelebecqa a Murakamiho právě tato díla, a přidávám k nim debutanta Paola Giordana. Mám pocit, že tyto tři romány jsou o tomtéž, o naší nejtrpčejší současnosti. Nebyl bych proti, kdyby Giordano napsal v budoucnosti tolik dobrých knih, jako dva výše zmínění. Další právem slavné jméno je David Mitchell, napsal **Atlas mraků**. Jeho **Trináct měsíců** je o dětství a dospívání na anglickém venkově v 80. letech, ale opravdu to není nuda. Z překladů z ruštiny mne pobavil **Den opričnika** a zaujaly **Hranice zapomnění**, drsný a melodramatický román ze současného Ruska. Fuj tajbl.

Nakonec jako úplnou oddechovku bych nabídl **Špatného herce** od Slováka Laca Keraty.

Pokud bude tento příspěvek chápán i jako poděkování Krajské vědecké knihovně Liberec za její služby, je to zcela v souladu s mými záměry. To, že až na výjimky vynechávám jména autorů, je pocta čtenářům, neboť jsem přesvědčen, že jako uživatelé knihovny nemají potíže získávat informace.

**Vladimír
Vacátko**

Narozen 1985 v Liberci, autor osobitě a spontánní poezie, sedm

let vydával časopis SoudProt (nebo-li Soudní protokol) na libereckém gymnáziu, dlouholetý člen Literárního klubu při KVK v Liberci, vydal básnické sbírky Letos už maturuji (2004), Tlustá kráva z paneláku a další starý známý firmy (2009), Bez kondoma (2011) a Spolek lumíků (2013).

KNIHOVNA

(rap)

Majestátní vzezření
má naše Stavba smíření
je s nahrávacím studiem
a my si tu v něm užijem

Děšť ze střechy padá
z pořádný výšky
gramodesky, cédéčka
ale hlavně knížky

a super, super, super zdviž
je to tu fajn, to si piš

Majestátní vzezření
má naše Stavba smíření
je s nahrávacím studiem
a my si tu v něm užijem

Včera mezi regály
se procházelo děčko
hledalo pár knížek
našlo ale všechno

a možná možná ještě víc
bylo z toho celé pryč

Majestátní vzezření...

Výstavy, přednášky,
doplňkové služby...
tahle nová knihovna
ti splní všechny tužby

I když hledáš jenom drogu
najdou ti ji v katalogu

a ty si o ní přečteš!

Majestátní vzezření...

Emil Klučár

jeden z tvořících seniorů z Liberce

Připojuji se k zástupu gratulantů při příležitosti významných výročí Krajské vědecké knihovny, přeji všem zaměstnancům zdraví, hezké

dny a plnou náruč nápadů a úspěchů v práci.

MUDr. Emil Klučár bohužel 23. 7. letošního roku zemřel v nedožitých 80 letech. Svou tvorbu ve Světliku pravidelně uveřejňoval i během dlouhé těžké nemoci.

NOVÝ DEN

Jsou dny
Kdy se nám nechce
Z lůžka vstát
A nic nás netěší
Ani žít se nechce
Jsou to dny bez naděje
Nic kloudného
Nemůžeme udělat
Jsou i dny
Kdy rádi vstaneme
A jdeme osudu vstříc
Kdy jsme vším nadšení
Můžeme se těšit
Jak malé dítě z dárků

Patří se jen vyslovit
Slovem díků
Za velké dobrodiní
Které nám bylo dáno
Děkujeme za takové dny
Kdy se můžeme hýbat
Dobrou náladu
Rozdávat
Nic nás nebolí
Život je krásný
V duši vládne láska
Všichni to chválí
A přejí si vzájemně
Požehnané dny

**Věra
Vohlídalová**

Osobní vzpomínky k výročí liberecké knihovny

Bylo mi dvaadvacet, měla jsem pár měsíců po promoci. Byl srpen 1964 a já nastoupila do svého prvního zaměstnání. Do liberecké knihovny. Je to už neuvěřitelných 50 let! A knihovně bylo ten rok 40 let!

Sídlila na radničním náměstí v značně nevyhovujících budovách, zato ale představovala naprosto neopominutelnou instituci vzdělávání pro široký region a širokou škálu uživatelů. Díky povinnému výtisku, kterým se mohla pyšnit od roku 1947, mohla zásobovat uživatele celou tištěnou produkcí Československa téměř do konce 20. století. Poskytovala služby knihovny městské i vědecké zároveň. Tehdejší ředitel, Libor Mrázek, který si mne vybojoval a vytrhl „ze spárů“ umístěnkového řízení, které mi k mé nelibosti přikazovalo zakotvit v tehdejší pražské Univerzitní knihovně (byla tehdy součástí Státní knihovny ČSR – pozdější Národní knihovny) mne nijak nešetřil. Rovnou mi určil náplň: zřídit informační službu a vést půjčovnu,

studovnu a čítárnu. Takovou zodpovědnost na mne naložil. Já jsem si toho hodně vážila. Byla jsem šťastná, že jsem v Liberci, ve městě, které jsem si zamilovala, a v knihovně, do které jsem od dětství chodila i pomáhat a znala mnohé z tehdejších pracovníků. Helena Švančarová mne ještě před nástupem na vysokou školu zasvětila do tajů knihovnického oboru, Vašek Carva, kterému jsme i my „studovaní“ říkali chodící encyklopedie a kterému ne a ne se vyrovnat. Ten, jenž se mnou ve stejném termínu zakončil svá večerní knihovnická studia, mi naprosto nezištně předával v předstihu svoje „figle“ průníků do vyhledávacích metod.

Dostala jsem možnost bydlet v mansardě na půdě budovy knihovny. Sám ředitel už v knihovně také bydlel. Oba jsme tak vlastně byli s knihovnou spjati i fyzicky. Mělo to své výhody i nevýhody. My zaměstnanci jsme nikdy netušili, kdy se nám za zády objeví a zkontroluje naše konání, což dělal rád, ale byl zato stále k dispozici s radou nebo pomocí. Pracovalo se tehdy a pro veřejnost se sloužilo i v sobotu většinou do 14 hodin a studovna bývala ve všední dny otevřená do 22 hodin. A tak jsem tam bývala často od nevidím do nevidím. Jak jinak – svobodná, bez závazků...

Můj půdní pokoj (de facto ve 4. podlaží v domě tehdy bez výtahu) však neskytl velké pohodlí. Zvláště v zimě. Uhlí do kamen, které kouřily kdykoli jsem v nich zatopila,

jsem nosila v uhláku ze sklepa, který sousedil s bývalými sklepeními, kde uhlí a brambory nahrazovaly knihy. Smutné společenství. Ale tak to prostě bylo. Zatuchlý, plísňí páchnoucí závan často pronikal až ke schodišti i do půjčovny. Marne byly snahy pana Kurky, který jako dobrovolný knihovník a údržbář (často spolu s ředitelem) svépomocí „vylepšoval“ prostory skladů, ale i ostatních místností hlavní budovy. Knihař pan Blažek měl také plné ruce práce, aby alespoň trochu „uvádajícím“ knihám odtamtud vrátil tvář. Můj pult informační služby byl u vchodových dveří a byl postrachem všech, kteří mě sem tam ve službě střídali. Studený vzduch zvenku se plížil permanentně po nohou a zádech, nic nepomáhala zástěna, kterou tam pan Kurka zhotovil. Kožešinová vesta a podobně vybavené bačkory v sychravých dnech a v zimním období trochu ten chlad tlumily. Přesto byla služba u informačního pultu mým koníčkem. Knihovník byl tehdy pro mnohé uživatele vševěd. Uměl najít vše, co kdo žádal, a mnohé i navíc. To ho motivovalo, aby se stále zdokonaloval a mohl být uživateli oporou. Informační služba byla v knihovně novinkou a zastávat tuto funkci mohli jen vzděláním obdaření jedinci. Ti tehdy v knihovně byli slovy tři, další ještě večerně studoval. V listkových katalozích byl fond knihoven v té době tříděn jen podle tří hledisek – podle jména autora nebo názvu knihy, podle předmětu pojednání (obsahu

nebo podle mezinárodního desetinného třídění. To bylo bez znalosti zákonitostí třídění, bibliografií a pomocných zdrojů dost složité hledání. Mnohé uživatele to odrazovalo a mnozí se proto rádi obraceli na nově zřízenou informační službu.

Pan Václav Carva (1929 – † 2009)
na informační službě*

Pro mne se stala tato část mých povinností doslova koníčkem. Vybavit ten informační kout všemi potřebnými zdroji informací, slovníky, encyklopediemi, bibliografiemi a být nepostradatelnou součástí prostoru půjčovny, bylo hodně povzbudivé. Pamatuji na obdivné pohledy starších žen, které svým (často lenivým) vnoučatům přišly vypůjčit literaturu a nevěděly si rady, na prosebné pohledy studentek a studentů, hledajících učebnice nebo povinnou četbu na poslední chvíli. Nezřídka padl obdivný pohled i z očí mladíků nejen

na mne, ale později i na mne střídají knihovnice. Pro nás svobodné to bylo také značně motivující...

Málokdo z dnešních návštěvníků či uživatelů knihovny si to ve věku informačních technologií dovede vůbec představit. I my knihovničtí stařešinové jsme rádi zapomněli na tento archaický, leč tehdy jediný způsob, jak se dobrat k žádané knize, časopisu nebo informaci. Učit se ale zůstalo nezbytností i nyní v této dynamické době rozvoje informačních technologií a nosičů informací. Být před uživatelem vždy o krok napřed – to bylo jediné poučení z mých vysokoškolských studií, které mi v povědomí zůstalo a kterým jsem se řídila. Celoživotní vzdělávání pracovníků je nezbytným předpokladem rozvoje služeb knihoven napořád.

Už uběhlo 14 let od chvíle, kdy jsme otevřeli budovu nové knihovny a my si připomínáme jejich 90!

V té souvislosti se mi vybavuje další z mnoha vzpomínek. Psal se rok 1994, já byla po různých peripetiích znovu zpátky v knihovně, ale tentokrát jako její ředitelka. Připomínali jsme si tehdy 70 let od otevření Bücherei der Deutschen, tedy vědecké části tehdejší Státní vědecké knihovny (SVK) a také 90 let veřejného českého a 92 let německého knihovnictví – tedy výkon městské funkce tehdejší SVK. K tomuto jubileu jsme zorganizovali mezinárodní knihovnickou konferenci. Už tehdy jsme uvažovali o novostavbě a spolu s magistrátem hledali vhodné místo

pro umístění stavby na vybraných lokalitách. Konference se konala v den, kdy se na radě města rozhodovalo, která z lokalit bude nejvhodnější. Vedení města tehdy přemýšlelo úsporně a chtělo nové budovy pro magistrát a knihovnu propojit a stavět společně, což nás nikterak netěšilo...

Účastníci konference zasedali v zasedací místnosti radnice, rada města o dvě patra výš a já čekala právě tam v předpokojí na verdikt radních. Rozhodnutí rady padlo na lokalitu Frýdlantská – Vavřincův vrch. Pro mne to bylo místo nejméně vhodné. Ale mohla jsem to nějak změnit? Tehdy ještě Město Liberec pomáhalo v domněni, že prodejem domů na náměstí zafinancujeme společně novostavbu obou dvou institucí. Zalapala jsem po dechu, uronila nemálo slzí do kapesníku..., musela jsem ale dolů mezi knihovníky. Ti naši čekali, s čím přijdu. Po cestě po schodišti jsem si řekla, že nemohu přijít s plánem, nakonec je rozhodnuto a my máme naději, že začneme budovat. Oznámila jsem to před dychtivými očima všech našich i zahraničních knihovníků jako úžasnou novinu a definitivu našich snah.

Jak to doopravdy dopadlo, už je jiná historie. Historie nového stavení pro knihovnu a synagogu na místě, kde to podivné století komplikované až tragicky míchalo osudy obyvatel našeho města. Stojí tu zástita, že paměť na vše, co se tu odehrálo, bude uchována a nic nebude zapomenuto...

Z regionu

Na Liberecku vzniká regionální knihovní systém Clavius REKS

Automatizace na Liberecku byla zahájena v roce 1994. Profesionální knihovny v Českém Dubu, Chrastavě a postupně dalších místech začínaly s automatizovaným knihovním systémem LANIUS a od roku 2008 postupně přecházely na systém Clavius. K většímu nárůstu automatizace v našem okrese došlo v letech 2007–2013, kdy metodické oddělení Krajské vědecké knihovny v Liberci připravilo pro své knihovny přes 40 projektů do programu VISK3, vyhlašovaném každoročně Ministerstvem kultury ČR. Projekty přinesly obcím finanční pomoc ve výši víc než 1 500 000 Kč, které byly určeny na zahájení automatizace obecních i městských knihoven, doplnění modulů knihovnického programu Clavius nebo obnovu výpočetní techniky.

Krajská vědecká knihovna v Liberci je pověřenou knihovnou pro 64 knihoven Liberecka, z toho 11 profesionálních. V současné době AKS Clavius plně využívá nebo zavádí již 85 % knihoven. V 10 obecních knihovnách zřizovatelé automatizaci vůbec neplánovali, především z finančních důvodů. Systémy byly z převážné většiny pořízeny za finanční podpory MK ČR z programu VISK 3. Většina knihoven byla vybavena moduly AKS Clavius obsaženými v základním balíčku (katalogizace,

vyhledávání a rešerše, výpůjční protokol, čárový kód). Z projektu, připraveného v roce 2011, byly knihovnám dokoupeny moduly Revize a WWW katalog pro dokumenty. Finanční situace dosud neumožňovala dokoupení těchto licencí z rozpočtu obcí, zpracování samostatných projektů jednotlivými obcemi na relativně nízké částky nebylo reálné a zároveň by administrativně zatěžovalo agendu programu VISK3. Obce by také samostatně nedosáhly na 30% slevu, kterou dodavatel poskytuje při nákupu více než 10 licencí od 1 modulu. Proto KVK v Liberci, poskytující přímé regionální služby knihovnám, oslovila jednotlivé zřizovatele knihoven s návrhem na zpracování společného projektu pro celý okres Liberec. Návrh se setkal s velkým ohlasek patrným z počtu zapojených obcí, které mohly pokračovat v započaté automatizaci svých knihoven s úsporou několika tisíc korun.

Co to je regionální knihovní systém (REKS)

Pod tímto označením již v mnoha knihovnách ČR dobře funguje automatizovaný knihovní systém, který řeší automatizaci určitého regionu a ne jen jedné určité knihovny. Funkčnost tohoto systému je zajišťována v regionálním datovém centru – v našem případě Krajské vědecké knihovně v Liberci.

Na podzim roku 2013 došlo k rozhodnutí připojit všechny knihovny

SVĚT LIBERECKÝCH KNIHOVEN

Administrativní rozdělení okresu Liberec

okresu do tohoto regionálního systému, tím zkvalitnit a zjednodušit knihovnické služby i v těch nejmenších knihovnách a především ušetřit nemalé náklady obcí na provozování knihoven z hlediska automatizace.

KVK v Liberci pracuje v systému ARL, zavedení systému Clavius REKS

představuje velmi vysoké náklady na pořízení technického i softwarového vybavení i personálního zajištění správy systému, přesahující možnosti rozpočtu na výkon regionálních funkcí. Proto byl zpracován projekt na zakoupení systému Clavius REKS, který by řešil poslední etapu automatizace

libereckého regionu, kdy do systému budou postupně zapojovány knihovny v malých obcích včetně těch, které zatím nebyly samostatně automatizovány. V další fázi se mohou připojit i městské knihovny okresu. Jedná se o moderní řešení sdíleného knihovnického systému, pracujícího s jedinou společnou databází po internetu na rozdíl od instalace lokálního knihovnického systému v každé jednotlivé obecní knihovně.

Na přípravu projektu bylo velmi málo času – především bylo třeba oslovit starosty všech obcí okresu, zda budou mít zájem o zapojení do regionálního systému, vysvětlit, jaké výhody to obcím přinese, co čeká knihovníky, jaký bude další postup v případě schválení projektu atd. Zřizovatelé na tuto myšlenku reagovali velmi pozitivně.

Po několika přípravných schůzkách vedení knihovny se zástupcem firmy LANius, s. r. o. Tábor, jehož knihovnický systém Clavius již mnoho let knihovny na Liberecku využívají, bylo třeba urychleně zpracovat projekt ve výši 739 000 Kč, jehož výsledkem je dotace v plné výši 513 000 Kč. Z těchto peněz byl zakoupen server doplněný operačním systémem, dále software Clavius REKS pro 30 již

automatizovaných a 7 neautomatizovaných knihoven, které jsme zapojili do 1. etapy připojování knihoven.

Předpokladem pro zapojení knihovny do systému je spolehlivý počítač a kvalitní připojení k internetu. Současně s rozhodnutím o zavedení regionálního knihovnického systému Clavius REKS tedy řešíme s jednotlivými obcemi obnovu počítačového vybavení a kvalitu připojení jednotlivých knihoven k internetu, na němž je kooperační systém zcela závislý.

Nezapomínáme ani na splnění podmínky zpřístupnění webových stránek všem knihovnám, které obdržely dotace z VISK3 a pomáháme jim stránky připravit, případně je samy vytváříme. Bohužel to nejde tak rychle, jak bychom si představovali, kdo se tvorbou webu zabývá, ví, jak je to náročné na čas i při využití nabízených šablon. Právě weby jednotlivých knihoven by měly být místem, kde bude pro zájemce zpřístupněn on-line katalog a vstup do čtenářského konta.

Dotace na nákup serveru, potřebného software a další nezbytné náklady s vybudováním regionálního systému pomůže kromě dalších přínosů ušetřit obcím nemalé finanční prostředky na automatizaci knihoven v následujících letech.

Které knihovny na Liberecku by měly být připojeny během následujících měsíců?

Přehled knihoven s převodem dat do Clavius REKS v KVK v Liberci – 1. etapa	Přehled neautomatizovaných knihoven – nákup licencí Clavius REKS
Knihovna (automatizované knihovny)	Knihovna (neautomatizované knihovny)
Bílá	Hlalice
Bílý Kostel nad Nisou	Osečná – Družcov
Bílý Potok	Petrašovice
Cetenov – Hrubý Lesnov	Přibyslavice
Černousy	Vítkov
Dětrichov	Vlčetín
Dlouhý Most	Žďárek
Dolní Řasnice	
Habartice	
Heřmanice	
Chotyně	
Kobyly	
Krásný Les	
Lázně Libverda	
Lažany	
Oldřichov v Hájích	
Osečná	
Osečná – dětské oddělení	
Pěnčín	
Proseč pod Ještědem	
Radimovice	
Rozstání	
Rynoltice	
Stráž nad Nisou	
Světlá p. J. – Hodky	
Svijanský Újezd	
Svijany	
Višňová	
Vlastibořice	
Všelibice	

Automatizace provozu v obecních knihovnách moderní metodou zabezpečí:

- > jednoduchost pro obsluhu v zapojených knihovnách
- > možnost používat pouze nejčastěji využívané funkce
- > podstatné ulehčení realizace půjčování výměnných souborů
- > podstatné ulehčení stahování katalogizačních záznamů nových knih pro jednotlivé knihovny z regionální knihovny
- > vedení evidence čtenářů a výpůjček přes počítač
- > zpřesnění knihovnických statistik
- > snadné provádění revizí knihovního fondu
- > kvalitu katalogizačního záznamu
- > rychlou technickou i uživatelskou pomoc účastnické knihovně

Přínos regionálního knihovního systému zřizovatelům a jejich knihovnám:

- > spolehlivost dat – všechna data jsou na centrálním serveru KVK v Liberci. Při bezchybném chodu serveru se data nemohou poškodit, odpadá tudíž časté obnovování indexů – léčení. Nehrozí žádné poškození datových souborů při násilném restartu pracovních stanic. Je-li zálohován server proti výpadku proudu, nepoškodí se data ani na ostatních stanicích.
- > jednotlivé obce nebudou v dalších letech zatížené žádnými náklady na pořízení systému Clavius REKS, naopak v následujících letech ušetří nemalé finanční prostředky za servisní návštěvy a upgrade knihovnického software Clavius, který se platí za každý zakoupený modul AKS Clavius (hradí se každoročně po 5 letech od pořízení programu, což již splňuje větší část automatizovaných knihoven okresu Liberec).
- > jednotlivé MLK pak využívají přístup k systému Clavius REKS instalovaném v KVK v Liberci. Mají dostupný veškerý fond výměnných souborů. V KVK vzniká regionální souborný katalog. Jednotlivé MLK mají však dostupný pro své čtenáře i svůj WWW katalog, který běží 24 hodin denně přes server v KVK v Liberci (bez nutnosti zapnutého počítače).
- > výhoda je v zachování úzké spolupráce KVK v Liberci s MLK Liberecka. Dále pak efektivnější katalogizace ve všech MLK, neboť mohou využít všechny bibliografické záznamy KVK.

- > všechny knihovny Liberecka budou mít vystaven svůj katalog na internetu.
- > uživatelé těchto knihoven budou moci využívat komfortu vzdáleného přístupu ke katalogu a svému kontu.
- > on-line katalogy budou informačním zdrojem pro pracovníce regionálních služeb (nákup knih a soubory VF).
- > nulové náklady na servisní návštěvy pracovníka fy LANius (správa systému Clavius by probíhala na serveru v KVK Liberec).
- > provoz on-line katalogu knihovny 24 hodin denně bez nutnosti zapnutí počítače.

Po nezbytných administrativních záležitostech, které s tímto projektem souvisí, se můžeme dát do práce. V srpnu byla rozeslána jednotlivým obcím „Smlouva o spolupráci“, která řeší všechny právní, majetkové a finanční záležitosti, týkající se tohoto projektu. Mnoho úkolů čeká nejen na pracovníce oddělení regionálních služeb, ale nyní především pracovníky IT oddělení krajské knihovny a servisní techniky fy LANius, s r. o. Tábor. Projekt musí být v pořádku i po účetní stránce, to je záležitost ekonomického oddělení krajské knihovny, které provede i celkové vyúčtování dotace. A neodmyslitelná je dobrá spolupráce s našimi knihovniki v jednotlivých obcích. Proto již pro ně připravujeme školení, kde se seznámí s tímto novým systémem a se změnami, které v jejich práci přinese. Školení je naplánováno na pátek 28. 11. 2014 a vzhledem k počtu připravených knihoven i s přihlédnutím ke skutečnosti, že někteří knihovníci mají

své zaměstnání a mohou se zúčastnit jen odpoledne, plánujeme školení dvě. Věříme, že zájem bude, už podle rčení „těžko na cvičišti, lehké na bojišti“.

S prací v tomto systému souvisí kontrola již vložených dat ve všech připojených knihovnách, opravy katalogizačních záznamů (opravy slovníků autorit). Ale to vše nastane až po přesypání dat první poloviny našich knihoven. V další etapě bude do systému zapojena druhá třicítka neprofesionálních (obecních) a postupně i profesionálních (městských) knihoven Liberecka. Práce bude víc než dost, určitě budeme řešit některé problémy, o kterých dosud nevíme, ale uvedené výhody určitě stojí za to, abychom se s tímto úkolem všichni společně poprali.

Iva Slámová

Diplom za moderní knihovnické a informační služby v soutěži Vesnice roku Libereckého kraje 2014 obdržela obec Dlouhý Most

Slavnostní odpoledne zažila ve středu 27. srpna 2014 obec Rádlo – vítěz 20. ročníku soutěže Vesnice roku Libereckého kraje 2014. V letošním roce se o Zlatou stuhu pro vítěze, Modrou stuhu – za společenský život, Bílou stuhu – za činnost mládeže, Zelenou stuhu – za péči o zeleň a životní

prostředí a Oranžovou stuhu – za spolupráci obce a zemědělského subjektu ucházelo 19 obcí Libereckého kraje.

Kromě hlavních ocenění hodnotitelská komise udělila dva diplomy doprovozené šekem na 10 000 Kč – Diplom za vzorné vedení obecní kroniky a Diplom za moderní knihovnické a informační služby. Držitelem posledně jmenovaného diplomu se v letošním roce stala obec Dlouhý Most. Z rukou náměstkyně hejtmana Libereckého kraje PhDr. Hany Maierové jej převzala starostka ing. Běla Ivanová.

Obec Dlouhý Most vznikla při staré zemské stezce spojující Čechy s Lužicí. Stezka na území obce vedla rozsáhlými mokřinami, na kterých musela být zpevňována kulatinou a otepí větví – jakýmsi dlouhým mostem, podle kterého byla nazvána i osada založená na jeho středním suchém úseku. Původní osídlení vesnice bylo české, což dokládá i první písemná zmínka z roku 1547 (Dlouhé Mosty). Obyvatelstvo se postupně zcela germanizovalo. Až do roku 1945 se pro obec užíval německý název Langenbruck. Vysídlením Němců v roce 1945 došlo k velkým demografickým i hospodářským změnám

zleva ing. Běla Ivanová, starostka obce Dlouhý Most, Bc. Jiří Ulvr, starosta obce Studenec – předseda hodnotitelské komise Vesnice roku LK 2014, PhDr. Hana Maierová, náměstkyně hejtmana LK, foto: Mgr. Jiří Langer

a Dlouhý Most byl nově osídlen českým obyvatelstvem z vnitrozemí. V rámci integrace byl v roce 1986 Dlouhý Most přiřazen jako XXXVI. městská čtvrť k městu Liberec. Dne 1. 1. 1993 se na základě výsledků místního referenda osamostatnil a opět získal vlastní obecní správu. Obec tvoří dvě katastrální území – Dlouhý Most a Javorník, žije zde více než 800 obyvatel, z toho dvě třetiny v produktivním věku. Za prací dojíždějí po celém okrese, zejména však do nedalekého Liberce.

V posledních letech se v oblasti Dlouhého Mostu a Javorníku velmi rozrostla výstavba rodinných domů. Noví obyvatelé se pozvolna zapojují do dění v obci. Nabídka akcí a společenský život je velmi pestrý a nemalou měrou

vlevo knihovnice paní Beata Cečlová, vpravo paní starostka ing. Běla Ivanová, foto: Mgr. Jiří Langer

k tomu přispívá i knihovnice paní Beata Ceáová, která v knihovně působí již 15 let. Celoročně spolupracuje s místní mateřskou a základní školou a organizačně se podílí i na mnoha obecních akcích pro děti a mládež.

Knihovna sídlí v centru Dlouhého Mostu a nabízí své služby 6,5 hodin týdně, její prostory slouží dále maminkám s dětmi, místní hudební skupině a jiným složkám v obci. Fond knihovny je doplňován nákupem z prostředků obce (na nákup knih obec vynaložila v loňském roce 9 000 Kč) a několikrát ročně výměnným fondem z KVK v Liberci. Knihovnice zajišťuje knihy také prostřednictvím meziknihovní služby, která je čtenáři především z řad studentů velmi vítaná (32 kladně vyřízených požadavků v roce 2013). V posledním roce budova i interiér doznaly mnoha změn – objekt byl opraven a získal nová okna i fasádu, v knihovně bylo následně vymalováno, celý fond je přeznačen

a přehledně seřazen. Knihovna má velkou podporu ze strany obce a na celoroční činnosti a rozvoji knihovny v posledních letech je to znát.

Bez nadsázky se dá říci, že knihovna jde s dobou. Má vlastní webové stránky (<http://knihovnadlouhymost.webk.cz/>), které vedle základních údajů obsahují řadu zajímavých a pravidelně aktualizovaných rubrik. Knihovna je automatizovaná a zájemcům nabízí přístup do on-line katalogu a čtenářského konta 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Upravené a příjemné prostory Místní knihovny v Dlouhém Mostě s moderními knihovnickými službami, pestrá nabídka akcí, výbornou spoluprací se školami, zapojením občanů i přístup vedení obce jsou důvodem, proč je tato knihovna nominována také na cenu Knihovna roku 2014.

Jaroslava Starcová, Iva Slámová

Hodnocení soutěžních prací literární soutěže Máj – měsíc poezie 2014

Letošního ročníku tradiční soutěže Máj – měsíc poezie, ve které děti soutěží svými básnickými výtvary, se zúčastnilo celkem 37 soutěžících. Jejich tvorba byla rozdělena dle dosaženého věku do příslušných kategorií – I. kategorie 6–9 let, II./a kategorie 10–12 let, II./b kategorie 13–14 let, III. kategorie 15–18. let. Tradičně bohatě zastoupené byly obě druhé kategorie, slabší účast měla tentokrát třetí kategorie (viz podrobná tabulka).

Vybírali jsme celkem ze 101 soutěžních prací. Hodnocení bylo poměrně

náročné vzhledem k velmi vyrovnané kvalitě soutěžních prací, které nevybočovaly z průměru. Hodnocení jsme proto prováděli na několik kol, abychom došli k co nejobektivnějšímu výsledku, který jsme ještě na společném zasedání poroty potvrdili či upravili.

Výsledkem je jedenáct úspěšných tvůrců ze tří kategorií (viz výsledková listina). Ve třetí kategorii nebyl nikdo ohodnocen pro nízkou kvalitu soutěžních prací.

Petra Čiháčková

Tabulka zastoupení jednotlivých kategorií

I. kategorie	6 účastníků	24 soutěžních prací
II./a kategorie	17 účastníků	40 soutěžních prací
II./b kategorie	12 účastníků	32 soutěžních prací
III. kategorie	2 účastníci	5 soutěžních prací

I. kategorie

1. místo / Daniela Běhounková

SEDMIKRÁSKY

Sedmikrásky, sedmikrásky,
Povídejte mi o království Zlatovlásky.
O čertech pod zemí.
O království, co má velké území.
O zámku, který je zlatý a zelený.
O dracích, princích s princeznami.
Sedmikrásky, řekněte mi
O vašem životě s kořenem v podzemí.

II./a kategorie

1. místo / Lenka Jarešová

PERSKÝ TRH

Trhovci se překřikují
a nákupčí nakupují.
Šály, plédy, gobelíny
a pár sošek z modelíny.
Perský trh – arabský eden,
z různorodých vůní spleten.
Parfémy i koření,
spousty barev jiskření.
Hedvábí i pašmína,
jmelí, bez i cesmína
a plnokrevník arabský
krásný, hrdý, peršanský.
Datle, fíky, lahve révy,
trhu vůně plní cévy.
Měď a cín se slévají tu,
bronz je vhodný pro elitu.
Mince zlaté cinkají,
svou hodnotu netají.

II./b kategorie

1. místo / Zuzana Malečková

JSEM V POKUŠENÍ ŘÍCI NE

Jsem v pokušení říci „ne.“
Proč taky?
Nikdo by nic nenamítal,
chladně prošla jsi kolem mě,
když jsem tě přede dveřmi vítal.

Odsoudilas mě k samotě,
a odmítala moji lásku.
Když skákal jsem ti po botě,
uhodilas mě do ocásku.

Teď už jsi starší a máš strach,
nevíš si už rady.
Něco tě děsí ve tvých snách,
mám dopustit se zrady?

Já ne, i po tom, cos mne odvrhla,
stále ti k nohám nosím čapku.
Vždyť od toho je přece pes,
aby ti v nouzi podal tlapku.

LIBERECKO

v české krásné literatuře VII.

Josef Kajetán Tyl a severní Čechy

Marek Sekyra

Ve sborníku Kruhu autorů Liberecka Kalmanach 2006–2007 jsme uveřejnili článek J. K. Tyl a severní Čechy. Vlastní cesty a odraz v publicistice, týkající se zejména jeho cesty na Luž roku 1826, do Liberce, Frýdlantu a Habartic roku 1836 a do Turnova roku 1854. Tylova díla beletristická nejsou na zmínky o severních Čechách, resp. Liberecku tak zajímavá, ale i zde nalezneme řadu míst, která se autorovi stala inspirací. Přesto však, že od dob děl národního obrození zmíněných v prvním díle seriálu uplynulo již půl století, jedná se i v případě Josefa Kajetána Tyla (4. února 1808, Kutná Hora – 11. července 1856, Plzeň) víceméně o stále stejná místa.

Uvedme nejprve příklady z prozaické tvorby. Pomineme-li obecnou zmínku o *Boleslavském kraji* v díle *S poctivostí nezahyneš*, nejčastěji přirozeně zmiňuje *Krkonoše s pramenem Labe* (a Krkonoše). Tak například zvolání „*Kéž by se Krkonoši dostal do klepet!*“ (*Hudební dobrodruzi*), dále „*sněhem kryté Krkonoše*“ (*Praha*), zmínka o šarvátce v *Čechoslavu* mezi „*pěvcem ohlasu české lyry a pěstitelem Krkonošské literatury*“ (Štěpnička a Čelakovský, *Pout' českých*

umělců), věta „*vydával se za pocestného statečníka kdesi z Krakonošovy zahrady*“ (*Dva bratři aneb Český jazyk moje škoda*), „*děsné podmínky lidí z hor u Slezska, tkalci*“ (*Chudí lidé*) a nebo popis v *Posledním Čechovi*: „*Jasná obloha prostírala se nad širokým lesem, jímžto se kamenitý ouvoz táhl. Nyní přijel na konec lesa, a jako ranou čarodějnou otevřela se před ním prostranná kotlina, obroubená vysokými, temnozelenými horami, po jichžto vrcholech se růže vycházejícího slunce lesknuly. Šedá mlha trhala se nad kotlinou a sem tam proskakovaly kupy stromů a červené střechy nízkých obydlí. [...] oči moje točily se pořád po horách, z jichžto lůna Labe vybíhá [...] V nevelkém, ale pro trampoty vezdejšího života dosti prostranném městečku u paty hor krkonošských...*“

Z dalších míst Liberecka se v Tylových dílech setkáme s krajinou *Českého ráje*. „*Muselo by to býti srdce ze skal, na nichžto Trosky stojí, aby se zde nerozplynulo a do pera nevteklo*“ píše – sic! – o Neapoli v *Pouti českých umělců* a podobně procítěně v *Novém roku* „*nejladnější krajiny království našeho [...] v Turnově jsem nalezl krom zábav, ježto spanilé okolí poskytovalo, i Tháliin*

chrám“. V próze *Syn vládykův* se dostaneme na Hrubou Skálu a do okolních lesů, ačkoliv je nejisté, zda Tyl myslel na mladý tok Cidliny od jejího pramene k Jičínu při následujících popisech: „kníže Soběslav ubíral se [...] na hrad svůj Skálu v Boleslavsku [...] poslední útočiště své [...] kde jasná Cidlina probíhá temné lesy [...] v lesích nad Cidlinou [...] Uprostřed temného, hustého lesa rozprostíralo se mezi vysokými skalami malé oudolíčko, jímžto jako stříbrný pás vinul se bublavý potůček [...] po jedné straně potůčku [...] cestička ušlapaná, kteráž vedla k malému zahrádce, živým plotem vroubené. Vedle zahrádky stála nevysoká skála a v ní jeskyně [...] Za zahrádkou vedle obydlí táhlo se šipkové křoví v bujném květu, tvořící polokruh, v jehož zadní části stál hrubě upravený kříž, bujným břečtanem vůkol a vůkol ovinutý. Den chýlil se ke konci, slunce však stálo ještě nad horou a vrhalo záři svou na utěšené oudolí. [...] Tiché, kvetoucí údolí proměnilo se v rozsáhlý, okrášlený hrob [...] při svitu bledého měsíce zdálo se oudolíčko osamělé bytí rejdištěm duchů nadzemních. [...] vesničané [...] spěchali k známé poustevně [...] Bílý sněh pokrývá umrlčí údolí i skály a bublající potůček trne...“ Jen o pouhé zmínky jde v případech *Svijanský statek* (je na prodej) (*Opatrnost koruna moudrosti*) a *Jizera* (*Chudé děvče a bohatý synek*).

Z *Českolipska* objevíme v Tylově próze zmínky o Bezdězu a jeho okolí. Např. v díle *Braniboři v Čechách* píše: „královna musela [...] na pevný hrad Bezděz nechat se odvésti [...] vyžadovala si [...] vyjížďky do Hradiště [...] z pevného hradu Bezdězi [...] uprchla [...] tak to šlo jako průvod duchů z Bezdězi dál

a dál“. Zmiňuje se i v povídce *Poslední doby v Bílé věži*: „na vysoké Bezdězi“ (kvůli Václav), zmíněna je i nedaleká *žitavská tvrz* a majitel území Hynek z Dubé, který se sem chce „do krajů na některý hrad (svůj) uchýlit“ či „na vzdálený hrad jeho odjede“.

Tok a krajina na březích *Labe* jsou kromě jeho pramene dalšími z často zmiňovaných míst, ačkoliv se již pohybujeme v širším okruhu severních Čech na Ústecku. Tak třeba věty „s obdivením panující povaha na březích Vltavy a Labe“ (*Hudební dobrodruzi*), „my slyšeli samou radostí již po Labi, od pramene až k oustí jeho, andělé české písně zpívati“ (*Procházkách po vůkolí pražském*), parní loď vrací se z Drážďan do Prahy krajinou „saského Švejcarska“ a je „viděti rozkošné břehy našeho Labe“ (*Vlast a matka*), „lesknoucí se páska našeho Labe“ (*Beseda*), „přicházím z krajin, nimiž Labe a Vltava své vlny ženou“ (*Statný Beneda*) a *Svátky na Vyšehradě*: „vejskáni bylo za oněch dnů po Vltavě i po Labi, ačkoliv okolo Sázavy ve hlubokých lesích plác se ozyval“ (pohanů), krajinu kolem Labe (zřejmě i České středohoří) zmiňuje i v povídkách *Čech a Lech*: „Za vysoké, černými lesy poseté hory před očima zástupů zaniká slunce“ (u Řípu).

Z Ústeckého kraje pak je častým námětem *Litoměřicko*. V povídce *Vězeň v nové věži* píše: „Jen k severu se hory modraly, před poutníky pak se krajina rovinou rozvínovala a po pravé se jim rděly v růžové záři vycházejícího slunce věže litoměřické. [...] vzdálené vrchy, lesknoucí se na nich hrady, blízké město, kolem žitnatá role [...] Na konci vesnice Ploskovice, kteráž pod hradem pánů Ploskovských v utěšeném oudolí jako mezi

stromovím nasazená ležela, na malém pahorku ouhledný domek stál [...] (chýše uhlířů) uprostřed rozlehlých starověkých lesů na pusté pasece [...] Slunce právě z dalekých modrých hor se vyvínovalo.“ Dále zde píše o celém kraji litoměřickém, dvorcích, chrámu Páně, bráně v Litoměřicích, Slaviboru (krajský sudí) a Libině Litoměřických a mlynářů ploskovském. Litoměřice zmiňuje i v souvislosti s Máchou, v náznaku např. v *Rozervanci*. V *Lásce básníkově* pak Máchu cituje a píše, že „se mnou šel Máchův ‚Máj‘“. Celkem čtyři zmínky nalezneme o žernoseckém vínu. Jde o „láhev žernoseckého“ (*České granáty*), „Tomu ale byla třetí láhevce poctivého žernoseckého kotrbu již patriotickým ohněm naplnila“ (*Procházky po vůkolí pražském*), „rozpalující šťáva žernoseckých hroznů“ (*Nový rok*) a „Mám několik láhví žernoseckého, že se mu na celém světě nic nevyrovná“ (*Pan zeman z Nových Dvůrů*).

Ještě chvíli zůstaneme v Ústeckém kraji, a to s povídkami *Bilinský vládyka*, v níž Samostřil z Černých Borů pronáší slova: „Okršlek můj se vztahuje ku krajině bilinského vládyky (Prokš) [...] pána po vsi krajině okolo řeky Biliny“, *Svátky na Vyšehradě*, kde se zmiňuje „dům stadického rolníka“ (zde Vyšehrad), a podobně v *Dalimilovi*, „šlechtná krev rolníka stadického“. Za potomka stádického rolníka prohlašuje v díle *Poslední doby v Bílé věži* již zmíněného Hynka z Dubé, kterého v povídce *Dalimil* označuje též jako Dubského. Dalších majitelů území severních Čech ostatně nalezneme v Tylových dílech celou řadu. Jsou to například Jan ze Stráže a Jindřich z Lipé (*Rozina Ruthardova*),

Mutina Kostomlatský a Riesenburkové (*Poslední doby v Bílé věži*), Michalovský (*Dalimil*) či Valdštyňové, Ryzmburkové a Vartemberkové (*Tataři u Holomouce*).

Podobné je to v případě dramát. V *Janu Husovi* nalezneme pana Voka z Valdštiny, v díle *Staré Město a Malá Strana* Jana z Vartemberku, Jindřicha z Lipé a pána Zvířetického. Jen ve dvou divadelních hrách se setkáme s místy Liberecka, a samozřejmě jde o *Krkonoše a Labe*. V asi nejznámější *Fidlovače* je to citát „táhnul až tam, kde Labe český břeh líbat přestává“, v *Tvrdohlavě ženě* pak vystupují: Zlatohlav, leckdy nazván Rybrcoul, kníže duchů krkonošských, Jabelková, pachtýřka na panském mlejně a Hrdopyška, majitel panství pod horami krkonošskými. Děj se odehrává na místě, jímž je „romantické, skalnaté údolí v Krkonoších, tak řečena Zlatohlavova zahrada. Nazad vrchol Sněhovky, lesknoucí se v ranních červánkách. Po skaliskách (růžové) keře rozmanitých květin.“ Krkonoš je uváděn též jako *Librcoun* či *kníže Krakonošů*. Ve hře samotné pak pronáší Pěnkava (školní pomocník): „Nebylo by lépe, abych stál tamhle na vrcholu, kde káně tancují“. Madlenka (děvečka) zase: „Ne, k tomu je přece větší kus hlouposti potřeba, nežli kdyby krkonošské hory na sebe postavil!“ či „Ne, to je láska – jako naše hory!“ A nakonec Kuba (pacholek) mluví-li o dívce, přirovnává ji ke krkonošské růži.

Osobností J. K. Tyla se loučíme s dobou romantismu a stále stejnými tradičními místy literární inspirace české literatury, alespoň co se týče severních Čech.

Zpropadení řezníci aneb Bude čerstvé maso

J a n Š e b e l k a

(ukázka detektivního románu ze severu)

Kavárna hotelu Praha byla téměř prázdná. Elegantně oblečený důchodce s motýlkem u krku si četl noviny kousek od vchodu a v zadu, poblíž stolu, kde se vdovou obvykle sedávali, si nějaká blondýnka prohlížela zády k hlavnímu vchodu módní magazín.

Marek se posadil dva stolky od ní, aby měli se soudním znalcem trochu soukromí. Servírka si ho pamatovala. Usmála se na něj. Presso bez mléka s cukrem. Přikývl a zašklebil se na ni.

„Našel jste tu Darinu?“ zeptala se, když přinesla kafe. Překvapeně se na ni podíval a ona rychle dodala „Říkal jste přeci, že ji hledáte a mluvili jsme tady o Barceloně. Nebo jsem si vás s někým spletla?“

Řekl, že nespletla. „Byl jsem tam, ale je mrtvá. Podařilo se mi najít starou paní, u které bydlela. Tvrdila, že ji asi zabili, protože jednou nepřišla domů a věci tam nechala. Prej se pořád někoho bála.“

„A to jste tam jel jen kvůli ní?“

„Ne, na to naše noviny nemají. Byl jsem tam u známých.“

„Chudák Darina, tak už to má holka za sebou. Nevíte, proč by ji chtěl někdo zabít?“ ptala se servírka.

„Kvůli tomu, že byla moc hezká,“ zasmál se Marek. Už měl jejího vyptávání dost, i když chápal, že se v prázdné kavárně nudila.

Servírka zvedla obočí. Netušila, jak to myslel, a nechala se slyšet, že to zas tak velká krasavice nebyla.

Pár metrů ode dveří se rozhlížel asi padesátiletý, obtloustlý chlápek, kterému pupek vylézal ze saka zapnutého na jeden knoflík. Na kulaté hlavě měl pleš a na ní připlácly pár zpocených vlasů, kterým se kdysi říkalo přehazovačka. Na první pohled vypadal odpudivě. Zeptal se něco servírky a ta hlavou pohnula směrem k Markovi. Pak pustila dálkovým ovladačem televizi a navolila hudební kanál.

Jestliže grafolog Jaromír Plešivec vypadal na první pohled nevábně, pak zblízka to bylo ještě horší. Jeho zpocená obtloustlá ruka připomínala týden starou rybu. Z pusy mu vycházel neuvěřitelný smrad. Zřejmě snídal hady.

„Máte to? Jak to dopadlo?“ vyzvídal Marek, který počkal, až si Plešivec objednal turka a tři deci mírně perlivé vody s ledem.

„Co slíbím, to udělám. Hlavně, jestli máte peníze,“ zakřenil se a naráz vypil půl přinesené sklenice. Ve stejném okamžiku mu stejné množství potu vyrazilo na čele. Hlasitě si rýhnul a omluvil se.

„Nevím, na co to, pane redaktore, potřebujete, protože na povídačku o nějaké čtenářce nevěřím, ale náš zákazník, náš pán. Je to jednoznačné. Našel jsem mezi těmi pravými podpisy jeden, který je úplně stejný. Nevím, jestli mi rozumíte, ale když jsem si je oskenoval na průhlednou podložku, zvětšil na stejnou velikost a přiložil na sebe, tak jsem viděl, že v jednom případě tam nejsou ani minimální rozdíly. Tudíž, ergo kladívko, ten podpis na pozdější smlouvě byl někým velmi šikovně zfalšován. Teda nevím jak, protože mám jen kousky smluv a jejich kopie, ale vy jste se mě ptal, jestli je ten druhý podpis zfalšovaný. A já říkám je, protože nikdo na světě se nepodepíše stejně dvakrát za sebou,“ pokyvoval hlavou Jaromír Plešivec, aby svým slovům dodal větší váhu.

Marek se poškrábal na hlavě: „No jo, nepodepíše, ale tady podepsanej evidentně je, a jedna žena kvůli tomu přišla o obrovský majetek. Nemáte představu, jak se to dělá?“

Grafolog potřásl svým tlustým zátylkem a dopil naráz zbytek vody: „Představu mám, ale to je tak všechno. Vím, že to stojí obrovské peníze, ale víc vám neřeknu, nevím. S tím nechci mít nic společného.“

„Já taky ne,“ zasmál se Marek a zeptal se, jestli pro něj má ten posudek. Znalec přikývl a vyndal složku z tašky s laptopem. Zběžně ji prolistoval. Měla deset listů a polotvrdou, velmi dobře graficky vyřešenou obálku. Na chlapa, který zřejmě v oblečení, ve kterém přišel, dnes spal, to vypadalo překvapivě seriózně.

„Tři?“

Plešivec přikývl.

Marek odpočítal peníze s tím, že žádnou stvrzenku nechce. Navrhl, aby si dali na dobrý obchod Tullamorku. Grafolog cosi zamumlal, že to včera trochu přehnal, ale nakonec souhlasil.

Ťukli si.

„Víte, chtěl jsem se zeptat. Občas chodím na soudy, kde se to všelijakými soudními znalci jen hemží. Někdy si je pozve obžaloba, jindy obhajoba, nebo obě strany. Jenže posudky jsou většinou tak rozdílný, že se vždycky ptám, jak je to možný. Když auto jede rychle a někoho zabije, tak nad tím není co zkoumat,“ vyzvídal Marek.

Tlustoch proti němu se zasmál: „Na tom není nic divného. Chtěl byste, abych vám napsal posudek, že ten podpis je pravý? Tak vás to bude stát dvakrát, možná třikrát tolik, protože s tím budu mít víc práce. Cena se vždycky odvíjí podle toho, jak na tom zákazníkovi záleží.“

Novinář na dálku naznačil servírce, že si dají ještě dvě. Doufal, že z toho slizouna vypadne i něco jiného. Nevypadlo. Najednou totiž zaregistroval pohyb u stolu, kde seděla blondýna. Mířila k nim. V ruce držela nějaké papíry. Blesklo mu hlavou, že ji odněkud zná. Nejdřív v něm hrklo, ale pak si řekl, že nechá věcem volný průchod. Vdova si stejně udělá, co chce.

Posadila se k nim ke stolu a dlouze se dívala grafologovi do kulatého, zpoce-
ného obličeje. Jaromír Plešivec vůbec netušil, co se děje, a hledal pomoc očima
u Marka. Ten krčil ramený.

„Víte, jak se jmenuji?“ ukázala vdova na sebe.

Tlustoch zatřásl záporně ovarem, který měl místo krku.

„Cibulková, Marta Cibulková.“

Muž proti ní nechápal. Otevřela posudek, který ležel na stole, a ukázala na část
smlouvy, kde byl čitelně podepsaný Jan Cibulka. „Cibulka,“ zapíchla ukazovák do
podpisu a pak ukázala na sebe, „Cibulková!“

„To je ta vaše čtenářka?“ obrátil znalec svou pozornost k novináři.

„Jaká čtenářka? Já jsem vdova po Cibulkovi, kterou okradli tímhle zfalšovaným
podpisem...“

„Mám přinést ještě jednu Tullamorku?“ zeptala se do toho servírka, která polo-
žila na stůl dvě objednané whisky.

Vdova se na ni ani nepodívala a zasyčela, aby vypadla. Marek se dobře bavil.

„A teď, pane Blešivče...“

„Plešivec, prosím!“

„A teď, pane Blešivče, to nejlepší,“ zvedla ukazovák a sáhla do kabelky. Měla
v ní několik srolovaných papírů. Chvilí v nich listovala a pak jeden položila na stůl.
„Je tohle váš podpis?“

Grafolog si nasadil brýle a dlouho dokument prohlížel. Zřejmě zdržoval, ne-
boť vedle podpisu bylo jeho kulaté razítko. Nakonec, viditelně nerad, přikývl. „No
a co? Udělal jsem tisíce posudků a na všech jsem se podepsal a dal razítko. Co to
má všechno znamenat?“ obrátil se na Marka. Ten ale dělal, že se ho to netýká. Ustr-
kl whisky. Po ránu chutnala nebezpečně.

Vdova se chvilí přehrabovala v papírech před sebou. Když našla, co hledala,
dala dva posudky tak, aby na ně znalec viděl. Jeden byl sedm let starý, druhý jen
pár hodin. Víc se lišit nemohly. Původní tvrdil, že je vše v pořádku a podpis pod
smlouvou platí, ten nový říkal, že ho někdo zfalšoval.

„Jak tohle vysvětlíte, pane znalče, pane grafologu, pane tlusté prase?“ zaútočila
vdova.

„No dovolte!“ ohradil se Jaromír Plešivec, na němž bylo vidět, jak se mu v hla-
vě rozsvěcí. „Vy jste to na mě ušili, to byla léčka... To byl od vás, pane redaktore,
pěkný podraz.“

Marek se bránil tím, že vůbec netušil, že tam paní Cibulková bude. Potřebuje
dva posudky do knihy o vraždě jejího manžela. Nic jiného.

„Jaký podraz? Jaký podraz? Vy jste mě tím posudkem připravil o desítky mi-
lionů korun. Zabránil jste, aby se ta vražda vyšetřila! Vy hnido, vy hroudo sádla,
vy kreténe, vy pytle plný sraček, vy upoceně hovno, vy...vy nulo,“ ječela vdova
a tloukla ho po hlavě posudkem, který před půl hodinou přinesl, „vezměte si ty své
usmrkané tři tisíce a vypadněte!“

„Hej, hej, co se tam děje,“ uklidňovala je na dálku servírka. Marek naznačil, aby je nechala, že to je dobrý kabaret. Jaromír Plešivec, jehož pár vlasů trčelo nyní nahoru v prapodivném úhlu, popadl tašku s počítačem a spěšným krokem opouštěl kavárnu. Mlel, že tohle jí neprojde, že ji zažaluje a další výhrůžky.

Vdova se posadila a zhluboka oddechovala. Marek se natáhl po Tullamore, které se upocený znalec nestačil dotknout.

„Proč jste sem chodila?“ zeptal se.

„Pozval jste mě.“

Ukázal na sebe prstem: „Já, určitě ne.“

„Tak kdo teda?“ vyjela na něj.

„Doted' s váma byla sranda. Pobavila jste mě, fakt to bylo dobré. Ty nadávky jste si opsala ze slovníku nespisovné češtiny, paní učitelko?“

„Trhněte si,“ řekla nezvykle mírně a zapálila si tenkou cigaretu. Trochu se jí tráslý ruce.

„Co to máte na hlavě? Vy jste odteďka blondýna?“

Sjela ho pohledem a jedním pohybem si sundala paruku.

Servírka dala nahlas televizi. Na soukromém kanále se hlásil přímo z místa Ian Babulák. Několik desítek metrů za ním se pohybovali policisté v prostoru vymezeném červenobílými páskami. Nedaleko stál pohřební vůz, což byla, jak si Marek uvědomil, Ianova obrazová specialita.

„Jak už jsme vás včera informovali, naše televize jako první zjistila, že by na tomto místě mohlo být ukryté tělo jednoho z nejdůležitějších svědků sedm let staré, a dosud nevyřešené, vraždy kristiánovského podnikatele Jana Cibulky. Policie před pár minutami na námi označeném místě našla ostatky nějakého člověka. Na to, jestli jde skutečně o Josefa Drobila, si budeme ale muset ještě nějakou dobu počkat. Pane kapitáne, můžete potvrdit alespoň to, že jste našli lidské kosterní pozůstatky? Kapitán Špale, šéf vyšetřovacího týmu: K případu se nebudeme vyjadřovat. Ian Babulák, Kokořínsko.“

„To byl ten váš známý policista, že?“ ukázala vdova cigaretou k televizi.

Příkývl. „Je jasný, že to ten Drobil je. Všechno to do sebe zapadá. Takové náhody neexistují.“

Vdova típla cigaretu a hned si zapálila další. „Měla bych mít radost z toho, že je všechno tak, jak tvrdím od začátku. Falešné podpisy, nastrčené anonymy, mrtví svědci. Nevím, jestli ten pocit znáte. Jste přesvědčený, že máte pravdu, i když všichni kolem tvrdí opak. Pak ji skutečně máte, a vy si říkáte, no a co. Člověk by z toho měl mít nějaké uspokojení, vidíte, vždyť jsem vám to říkala... Ale nemá.“

„Takže žádnou knihu, kterou jste chtěla dokázat pravdu, psát nemusím.“

„Jak nemusíte? Naopak, teď to teprve bude mít tu správnou šťávu. Na jedné straně tehdejší vyšetřování, na druhé, co jsme zjistili. Jen pište, pište! Musíme být rychlejší než policie. Tím, že se Drobil našel, se zřejmě začnou dít věci.“

„Něco podobnýho si myslí i Špale, ale podle mě si ti dva nic nedovolí. Přeci nejsou blbí a nebudou na sebe upozorňovat,“ řekl a hned si ke svému překvapení uvědomil, že si to opravdu myslí. To bylo nebezpečné.

„Dáte si ještě frňana?“ zeptala vdova překvapivě. Odmítl. Když se před kavárnou rozházeli, řekla dokonce, aby na sebe dával pozor.

Zavolal kamarádovi, který fotil a točil pohřby. Byl vynikající umělecký fotograf, ale nežil si moc dobře. Na umění, a v poslední době ani na pohřby, neměli lidé peníze.

„Nemohl bych se stavit?“ zeptal se.

„Jasně, mám od jedné do dvou volno. Budu tě čekat.“

Seděli na nízké zídce poblíž kolumbária. Svítlo slunce a z komínů krematoria stoupal černý kouř.

„Dík za recenzi výstavy v Galerii. Něco jsem tam dokonce prodal,“ řekl Karel.

Marek se zasmál. „To nebylo kvůli mému článku, kterej bych recenzí fakt ne-nazval, ale že seš dobrej.“

„Dík, přijď si nějakou fotku vybrat. Už jsem zapomněl, která se ti líbila.“

„Kvůli tomu jsem nepřišel,“ řekl a ve zkratce mu odvyprávěl Lenin příběh.

Fotograf se smál a nevěřicně kroutil hlavou. To je snad nějaká legrace, ne?

„To bys měl vidět moji nevěstu, jak se tomu řehtala,“ usklíbl se Marek a prozradil mu svůj plán. Přijede ráno před krematorium a teleobjektivem vyfotí všechny chlapy, kteří tam pracují. „Pak je ukážu Lence, a když někoho pozná, tak ho naservíruju policajtům. V kolik tady lidi choděj do práce?“

„Ředitel v deset,“ zasmál se Karel, ale vzápětí dodal, že to je zbytečně složitý.

„Vyfotíš mi je sám? Hlavně nenápadně,“ nabádal ho Marek.

„Proč nenápadně?“ divil se Karel, „nedávno jsem je fotil na nové zaměstnanecké průkazky. Všechny je mám v počítači. Navíc dělám celý kremáč pro jednoho památkáře, který o něm píše knihu. Chce secesní architekturu a detaily a já si u toho fotím lidi při práci. Tím chci říci, že když mi dáš mejlovou adresu, tak ti pošlu, co budeš chtít.“

Marek mu dal vizitku, na níž podtrhl soukromý mejl. Kamarád ukázal asi na tříciťku smutečních hostů, kteří se v černých oblecích řadili na schodišti krematoria: „Hle, přichází další pětistovka!“

V krámku Na Vršku si koupil dvacet deka gothaje, tři rohlíky a čokoládu. V prázdném parku se posadil na lavičku. Mítja vyskočila vedle něj a on se s ní spravedlivě o svůj pozdní oběd rozdělil. Po jídle mu položila hlavu do klína a usnula.

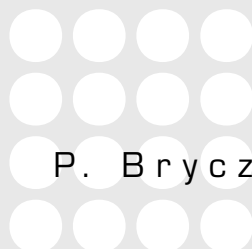
Události nabíraly kosmickou rychlost, a jak se zdálo, i správný směr. Neuměl si představit, že policie případ vraždy Honzy Cibulky znovu neotevře a vdova nedosáhne toho, že vrazi půjdou do tepláků. Možná, že dostane i peníze z prodeje Masokombinátu. Vše k tomu směřovalo. Na co v kauze Honzy Cibulky do této chvíle narazil, ukazovalo na mizernou práci policie i státního zastupitelství.

To byla optimistická stránka věci. Bylo jasné, že tak jednoduché, jak to na první pohled vypadá, to určitě nebude. Všichni, kteří se na tom průseru podíleli, by

museli přiznat chybu. Což je vzhledem k tomu, že někteří z nich u policie a na státním zastupitelství dosud pracují, prakticky nemožné. Že se dva grafologové shodli na podvrženém podpisu? Že jeden z nich napsal před lety posudek přesně opačný a policie z něj při svém vyšetřování vycházela? To nemusí nic znamenat. Proč by se situace nemohla opakovat, a další tři znalci neřekli, že podpis pravý je? Jak naznačil Plešivec, koupit se dá všechno. Tedy i opačné posudky jiných rusologů nebo ukrajinologů. Co se stane, když muž zastřelený někde na Kokořínsku bude opravdu Josef Drobil? Kdo a jak ho spojí s vraždou Cibulky, nebo Franka, když to všechno stojí na povídání dvou draze oblečených dam v pražském hotelu Hilton?

Čuba zvedla hlavu a zničehonic se roztékala. Podíval se, co se děje. Po asfaltu před ním cupital asi dvacetimetrový potkan. Miťja na něj chvíli dorážela, ale on rychle zmizel v blízkém křoví. Zapískal na ni a šli domů.

ČTYŘICET (curriculum vitae)

NA PÍ SÍ PÍŠU SVOJE SÍ VÍ
A CIVÍM, KAM SE PODĚLY
TY MALINY A TRPKÝ ROKY
I HOLKY V MINI V MOJÍ POSTELI...

DNESKA AČ NOSÍ SEXY TANGA
V POSLEDNÍM TANGU S JINÝM V OBJETÍ
POŠLOU MĚ TUČNÝHO MÁJU BRANDA
NA VĚČNOST BEZ VĚTŠÍHO DOJETÍ

PRÁSK! PRÁSKNU NA SEBE TEN VĚK
ZA KTERÝ NEDOČKÁM SE VDĚKU
NA PERSONÁLNÍM PRACÁKU I V POSTELI
POŘÁD JSEM JENOM MUKL NA ÚTĚKU

VŠAK ŽÍT SE CHCE A FAKT I MILOVAT
ARBEIT MACHT FREI JEN MÍT TU PRÁCI
KDYŽ ČLOVĚKU POUHEJCH 40
A VÍRA V REVOLVER SE ZTRÁCÍ...

PRÁSK! PRÁSKNU NA SEBE TEN VĚK
ZA KTERÝ NEDOČKÁM SE VDĚKU
NA PERSONÁLNÍM PRACÁKU I V POSTELI
POŘÁD JSEM JENOM MUKL NA ÚTĚKU

Text z alba Ar 2 3 kapely Zdarr, hudba Z. Souček + Zdarr.

Z připravované knihy Dopisy člověku Nathanielovi

Stanislav Kubín

DOPIS PRVNÍ

Čtenářům této knížky

Tuto svou „rozcuchanou“ knihu tvořenou souborem různých textů, jsem nazval „Dopisy člověku Nathanielovi“. Dnes, v éře moderní komunikační techniky, internetu, SMS a jiných vymožeností, se klasických dopisů píše už poskrovnu. Je to škoda, a jsem přesvědčen, že nás to nesmírně ochuzuje. Dopis – to bylo a snad zatím ještě je, svým způsobem vyjádření hloubky a hodnoty vztahu pisatele k adresátovi. Poselstvím člověku, bližnímu, které jsme svěřili papíru obvykle tehdy, když jsme neměli příležitost, možnost a často i odvahu z jakýchkoliv důvodů sdělit toto poselství z očí do očí. Psaní dopisu je činnost, které věnujeme, které musíme věnovat čas. Náš čas se tak stává darem pro adresáta.

Proč jsou tyto věty a úvahy, zamyšlení i verše adresovány kromě několika dalších jmen, ponejvíce zrovna Nathanielovi? Nathaniel je pro mne jakýmsi archetypem člověka, který sice nepotřebuje něco znát, ale přesto ví a má na vše jasný názor. Proto také může Nathaniel na zvěst Filipa z Betsaidy o tom, že byl nalezen ten, jehož zvěštovali proroci a o němž psal již Mojžíš a že se jedná o Ježíše, syna tesaře Josefa z Nazareta, prezírávě reagovat: „Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?“

Nathaniel je předobrazem i mnohých z nás, dnešních lidí, kteří máme již dopředu utvořen svůj názor a neváháme ve své bohorovnosti prezírávě vyjádřit svou pochybnost i odsudek, aniž bychom měli znalost a povědomí o tom, k čemu své pochybnosti směřujeme. Jsme už tací – rádi setrváváme na „osvědčených pravdách“ typu – *bylo to v novinách, bylo to v televizi...* a vzpíráme se hlubšímu zamyšlení,

nechce se nám přemýšlet. Dokonce nevražíme na ty, kteří nás k tomuto zamyšlení nabádají. Je zapomenuto varování rabiho Jehudy Löwa, že - ...*všechno je jinak*.

Polský satirik Jerzy Lecz kdysi napsal *Neučesané myšlenky*, muzikolog Jiří Pilka zase *Rozcuchanou knihu*, čímž mi oba vzali vítr z plachet a přiměli mě tím, abych pro tuto knížku, kterou jsem nosil velmi dlouho v hlavě a kterou jste právě otevřel(a), hledal jiný název. Jde o jakýsi druh rozjímání, souhrn úvah mých vlastních, mnohdy inspirovaných moudrostí řady osobností, na které se odvolávám a mezi něž si tróufám radit Antoine de Saint Exupéryho, ale i Roberta Fulghuma nebo Geralda Messadé či Alexeje Isajeviče Solženicyna, ale i polského kněze a básníka Jana Twardovského. Na úvahy mé vlastní tak navazují citáty, úvahy a myšlenky těch, ke kterým vzhlížím s úctou, a to vše je prostřídáno verši, které se povětšinou vztahují k uvedeným textům a jsou těmito texty mnohdy inspirovány.

Jistě, forma této knížky je poněkud neobvyklá a těžko ji lze číst tak říkajíc „v jednom zátahu“ jako román, novelu, povídku... Má to ale jednu výhodu – číst můžete jak od začátku, tak z prostředka, případně některé texty nečíst vůbec, přeskakovat je. S podobnou formou publikace jsem se setkal právě u Jiřího Pilky, Roberta Fulghuma, ale i Jiřího Žáčka a několika málo dalších autorů. Všechny však, a tróufám si sem zařadit i tuto knížku, mají jedno společné. Je to snaha znovu připomínat, vyzvedávat ze zapomnění slova, myšlenky a moudrosti, které by neměly zapadnout v hlušině slov a textů naprosto bezobsažných, které jsou tak zvané „na jedno použití“.

Chci se touto knížkou pokusit dovést čtenáře (čtenářku) k tomu, aby se přiměl(a) smysluplně rozjímat, protože jak říká Gerald Messadé: „...rozjímání je pro člověka nezbytné, jelikož bez něho se stává temným příbytkem. Pouze člověk, který rozjímá, zažihá lampu. Avšak pokud neudělá nic než to, podléhá sobectví. Světlo, které ozařuje jenom jeho dům, nesvítí jiným.“

V češtině máme pro rozjímání ještě jeden krásný výraz, o kterém jsem přesvědčen, že je jaksí plnější, více vypovídající. Je to slovo *usebrání*. Velice krásně a výstižně a srozumitelně to vyjádřil, byť jinými slovy, Alexandr Solženicyn: „*To jediné nám velmi schází – umět pokleknout a být pokorní a skromní.*“ Což je vlastně také určitá forma „usebrání“. Vždyť koneckonců, jak praví rabínská moudrost: „*Se životem je nutné mít trpělivost, protože je věčný.*“

Člověk je na útěku, dokud se nesetkává se sebou samým v očích a srdcích svých bližních.

Richard Beauvais

DOPIS DRUHÝ

Ozvěna v horských údolích, ale i v nás

Bylo to zvláštní odpoledne, Nathanieli – křik dětí, které se „přetahovaly“ s ozvěnou v údolí Orlických hor. Zvláštní to odpoledne bylo v tom, jak mě vrátila

zmíněná chvíle zpátky o desítky let. Moje generace bez všech těch vymožeností, jako je televize, počítače, mobilní telefony, ve svém dětství zažila čas, který byl předešlým časem příběhů. Čas černých hodinek a vyprávění.

Byl to čas, kdy v letních podvečerech ze dvorů a dvorků zněl jasný hlas srpů a kos ostřených naklepáváním na kovovém trnu nazývaným „babka“ a zaraženým do pořádného špaluku svíraným mezi koleny hospodáře. Jasně zvonící staccato naklepávacích kladívek se mi vrací jako ozvěna přes předěl času a evokuje – ach Bože co to vlastně evokuje...? A vzdmáhá se ve mně horká, dětinsky žízňivá touha znovu vidět ty obrazy, slyšet svištění kos v lukách i na příkopech cest, na mezích plných jedinečné modři plané čekanky. Svist kosy zněl jako povzdechnutí posečené trávy, která si tiše s každým tím zasvištěním kosy pokorně lehala.

S podvečerem se kraj tiše připravoval ke spánku v nadcházející noci a tehdy nastával čas vyprávění příběhů. V zubech stéblo trávy, lehával jsem naznak na zemi, která ještě hrála nashromážděnými paprsky letního slunce, paprsky uschovanými pro tento podvečerní čas. A v těchto chvílích vyprávění příběhů se odvíjel i náš vlastní čas a příběh našeho dětství i mládí, citového zrání a myšlenkových zmatků i zjitřené fantazie. Naslouchající příběhům ve ztichlých vlahých podvečerech, jsme zároveň byli strážci noční oblohy – naznak v trávě jsme sledovali padání hvězd, které nesly do neznámých končin a v nenávratno naše přání a sny. Často přání a touhy, jež byly spíše mlhavým tušením. Ty hvězdy zapadaly za obzor – ach Bože, obzor tak vzdálený a k nedosažení...

Minul čas senoseče a přiblížil se podzim – čas, kdy umírají motýli a listy spadlé ze stromů tiše plynou mlhavými jitry, pokrývají cesty a záhony i trávu na hrobech. I podzim je čas příběhů, jenom si je musíme nalézt ve své paměti a umět je dávat dál. Ačkoliv to nemusí být zřejmé, příběhy v nás žijí. Příběhy naše vlastní i příběhy našich předků. A my z příběhů těch, kteří tu byli před námi, čerpáme – přejme si být dobrými vypravěči. Ale i posluchači – vždyť v oné ozvěně dětských hlasů tyto příběhy můžeme znovu uslyšet.

Můžeš rozjímat o tichu, ale nikdy ho nenalezneš, pokud neztichne hlas ve tvé mysli a tvém srdci.

Moudrost pouštních otců

STANISLAV KUBÍN se narodil v roce 1943 ve Velimi. Od roku 1987 se s Miroslavem Horníčkem podílel na pořadech „Přijďte k nám pobejt“, „Povídání o naslouchání“ a „Doteky – plochy poznání“. Je autorem řady literárních

pásen a kompozic, vydal básnické sbírky: Dotykání (Rubato 1999, Blahoslav 2002) Čas zastavení – čas Perseid (Blahoslav 2003), Klečící Bůh (KAL 2003), Oblouk návratu (Ofit 2006) a Ponorná řeka (2010).

Liberečtí autoři chystají devátý Kalmanach

V prosinci letošního roku vyjde deváté číslo velkého sborníku spisovatelů, publicistů, historiků, překladatelů a výtvarníků, kteří žijí na území Libereckého kraje a Euroregionu Nisa. Al-manach, který vydává již dvanáct let Kruh autorů Liberecka, ponese tentokrát označení Kalmanach 2014/2015.

Sborník bude, stejně jako v minulosti, rozdělen do několika oddílů, jako například Češi a Němci v toku času, Výročí, Duchovní prostor (odtud je ukázka o zajímavém osudu výtvarnice Hanky Krawcec), a další rubriky jako Z regionu nebo Představujeme výtvarníka. Více než polovinu obsahu nového Kalmanachu bude představovat tvorba autorů našeho regionu (Brych, Nůška,

Exner, Kubín, Kučera, Sekyra, Eliášová, Král, Hrabal a další, například mladý básník Martin Trdla z Jablonce nad Nisou).

Nejobsáhlejší je tentokrát rubrika Výročí, v níž se sešlo hned několik zajímavých textů připomínajících jak životní jubilea (Rada, Nepasický, Příhoda, Radnóti), tak historické události spojené s Libereckým krajem (osobní zážitek Jana Pešla z roku 1969: Milicionáři nás mlátili jako zběsilí).

Perličkou čísla je ukázka novely Ireny Eliášové v romštině, nebo texty novinářky, spisovatelky a cirkusačky Bertli Hannichi v německém originálu a českém překladu její dcery.

Jan Šebelka

Životní cesty Hanky Krawcec

(ukázka z Kalmanachu)

Lužickosrbská malířka a grafička Hanka Krawcec měla dva domovy. Jed-

ním bylo rodné Sasko, i když později její srdce bilo pro slovanskou Lužici. Jí také zasvětila převážnou část svého díla. Druhým domovem se jí staly severní Čechy, konkrétně pohraniční město Varnsdorf. Tam od roku 1947 žila, tvořila a na tamním hřbitově byla také v roce 1990 ke svým rodičům a sestře Ruth pochována. Mluvila plynne třemi jazyky. Ve své rodné zemi německy a lužickosrbsky, v Čechách pak česky, jen s lehkým, chtělo by se říci žertovným, akcentem. O umělcích se často říkává, že jsou mnohostranní.

V případě Hanky Krawcec je toto tvrzení opodstatněné: grafiky, plakáty, ex-libris, maňásky, knižní ilustrace, podmalby na skle, návrhy log, odznaků, vitráží...

Mimořádná šíře její tvůrčí činnosti spolu s řemeslnou i uměleckou kvalitou má obdiv laiků i odborníků.

Hanka Krawcec se narodila ve středu 13. března 1901 v Drážďanech jako třetí ze čtyř dětí lužickosrbského hudebního skladatele Bjarnata Krawce (Schneidera) a Almy, rozené Bruchmüllerové. Pokřtěna byla 11. dubna v drážďanském evangelickém kostele Svaté trojice jako Hanna Isolde. Za kmotry jí rodiče vybrali významné osobnosti slovanské kultury. Ze srbské Lužice to byli kněz a básník Jakub Bart-Ćišinski, kulturní historik a publicista Ota Wićaz a jazykovědec a velký národovec Arnošt Muka, z Polska právník a etnolog Alfons Parczewski, z Čech literární historik a zakladatel české sorabistiky Adolf Černý.

Dětství prožila v prostředí plném zpěvu a hudby. O chod rodiny se starala matka Alma, proto se v rodině mluvilo převážně německy. To však nebránilo otcí Bjarnatovi, aby ve svých dětech pěstoval vztah k lužickosrbskému národu a ke slovanské kultuře. Talentované dcery Ruth a Hanku brával na své výpravy po Lužici. V hospodách přednášel o národních písních a děvčata k tomu zpívala. Přestože byla Hanka vedena k hudbě, vlohy zděděné po matce ji táhly k výtvarnému projevu. Podle vlastních slov bývala nejšťastnější, když byla doma sama a mohla kreslit. Otec chtěl vybrat pro dceru nějaké běžné zaměstnání, ale Hancina touha

po umění byla tak silná, že jí nakonec umožnil výtvarné vzdělání.

Po skončení drážďanské devítileté měšťanské školy nastoupila do dvouleté umělecké přípravy v Drážďanech. Poté, jako jedna z prvních žen, absolvovala v roce 1921 grafickou speciálku Umělecko-průmyslové školy. V době studia vytvořila mj. ilustrace do otčových zpěvníků a založila tak tradici lužickosrbské knižní grafiky. V lipském nakladatelství Steingraber se vyučila umělecké knižní vazbě a od té doby graficky zpracovávala většinu otčových hudebních publikací včetně pozvánek a plakátů na lužickosrbské koncerty.

Ve volném čase spolu s otcem a sestrou Ruth zpívala sólově i sborové party v lužickosrbských programech.

Okouzlení Čechy

V roce 1922 se zúčastnila zájezdu Lužickosrbského pěveckého sboru do Prahy. Zázitky ze tří koncertů, přijetí u prezidenta T. G. Masaryka a návštěvy Smetanových Jabkenic v ní zanechaly hluboký dojem. Po návratu do Saska se však stala politicky podezřelou a musela nakladatelství Steingraber opustit. Naštěstí se jí podařilo získat místo prodavačky v Deutsche Werkstätten-Hellerau. V té době se seznámila s několika lužickosrbskými malíři, mj. Měřcinem Nowakem-Njehorňským, s nimiž v roce 1923 založila Sdružení lužickosrbských výtvarných umělců. Společně potom vystavovali hlavně v Čechách a na Moravě.

O rok později získala stipendium na Umělecko-průmyslové škole v Praze.

Absolvovala speciální třídu užité grafiky u profesora Františka Kysely a večerní hodiny aktu u profesora Karla Špillara. Jejím spolužákem byl mj. malíř Karel Svolinský. Osvojila si precizní ryteckou techniku, ladnost kresby, cit pro drobný detail a – naučila se česky. Bydlela v Mozartově ulici v tzv. „Bakulově družině“ a tam se v roce 1926 setkala mj. s Rabindranáthem Thákurem. Pro utváření jejího názoru na život a umění byla důležitá rovněž setkání s osobnostmi české kultury V. V. Štechem, E. F. Burianem nebo Maxem Brodem, redaktorem Prager Tagblatt a znalcem Smetanova díla. Jejím největším uměleckým vzorem se stal malíř Mikoláš Aleš. Díky němu se dostává k románům Aloise Jiráska, k jehož Psohlavcům později vytvořila karton pro nástěnnou malbu, který léta stával svinutý v rohu jejího varnsdorfského ateliéru. Po její smrti zmizel neznámo kam.

Četba Jiráska přivedla Hanku Krawcec k hlubšímu zájmu o pověsti svého národa. Plán vydat spolu s otcem knihu o kouzelníku Krabatovi nevyšel. Pouze

v časopise Prager Presse se podařilo zveřejnit několik lužickosrbských pohádek s jejími ilustracemi. Z lužickosrbských autorů ji nejvíce oslovila tvorba básníka Handrije Zejlera. K jeho básním v roce 1926 vytvořila cyklus deseti dřevorytů. Ukázky otištěné v následujícím roce v lužickosrbském Předženaku byly kritikou hodnoceny příznivě.

Vedle Jiráska četla ráda Jana Nerudu a Petra Bezruče. Na motivy Bezručovy básně vytvořila kolorovaný dřevoryt *Červený květ*. Zobrazení červeně kvetoucího kaktusu v zamřížovaném okně s výhledem na neutěšené prostředí fabrických komínů je v díle Hanky Krawcec, která do té doby žila mimo průmyslová centra Lužice, první reflexí města a průmyslu. V tomto případě zcela opustila národní motivy a vytvořila obraz s výrazným sociálním kontextem. Květina tu není jen symbolem lásky, jak je tomu v básni, ale stává se nositelem lidské touhy po lepším životě.

Milan Hrabal

Neohnul se, nepokřivil. Literát a novinář Luboš Příhoda slaví 80

Liberecký novinář, publicista, básník, překladatel německé literatury a zásadový bojovník proti komunistické totalitě. Tím vším byl a je Luboš Příhoda, osobnost, jakých už v Liberici moc není. V srpnu se dožil osmdesáti let.

Jeho osud se podobá osudu jiných spisovatelů, novinářů i „obyčejných“ lidí, kteří v roce 1968 uvěřili, že existuje jiný socialismus, než jaký servírovala tehdejší nomenklatura. Doyen severočeské žurnalistiky, básník a spisovatel Luboš Příhoda pak kvůli svým

zásadám obětoval dvacet let psaní a jako jeden z nemnoha šel raději k lopatě, než aby před komunistickým režimem shrbil záda a ohnul jazyk. Když jsme ho poprosili o něco, co mu připadlo v jeho dlouhém životě důležité, odkázal na své verše publikované v literárním sborníku Kalmanach 2013/14. Vybrali jsme:

Paběrkování, Každický klásek, v pýše opomíjený, v pokoře beru.

Pak prozradil jedno své krédo, jehož se drží navzdory poblázněné době, postižené honbou za materiálními požitky. „Poezie podněcuje obraznost. A obraznost pomáhá překonávat úděl našeho bytí.“

Liberecký spisovatel a bývalý redaktor MF DNES Jan Šebelka si Příhody váží jako málokoho jiného. A považuje si toho, že se s ním jubilant přátelí. „Komunisté zarazili jeho skvěle rozjetou dráhu překladatele poezie a novináře. O desítky let později připravili kapitalisté Luboše o milovanou práci v novinách,“ říká Šebelka. „Ne kvůli ideologii jako komunisté, ale aby si namastili kapsu.“

Po Sametové revoluci se vrátil mezi novináře a z orgánu OV KSČ v Liberci, obdeníku Vpřed, udělal nesmírně populární Region. Za jeho šéfredaktorské éry vycházel Region nákladem až 20 000 výtisků. Příhoda ho chtěl se svými kolegy privatizovat, ale okresní úřad jako vydavatel se postavil proti. Někdo uplatil vlivné politiky, aby Příhodovy plány zmařili.

Region nakonec opustil a obdeník pak zcela záměrně zkrachoval. „Luboš nezatrpknul a obdivuhodná činorodost mu vydržela dodnes,“ upozorňuje Še-

belka. „Ve svých osmdesáti letech překládá knihy z němčiny a stále se věnuje poezii. Právě dokončuje druhý díl knihy A potom přijely tanky..., která nese název Potom svištěly pendreký. Na příští rok chystá další sbírku básní.“ Když MF DNES založila na jaře 1998 v Liberci krajskou redakci, Příhoda v ní okamžitě začal publikovat svůj velmi úspěšný pamětnický seriál o roce 1968 v Liberci. O snahách demokratizovat komunistický režim a o okupaci města Sovětskou armádou, jež přinesla smrt mnoha lidem, věděl i po třiceti letech jako málokdo jiný. Redakce zvala Příhodu na pravidelná posezení u bowlingu, kde se v pětadesáti letech ukazoval nejen jako skvělý společník, ale i jako zdatný sportovec.

Příhoda už od šedesátých let minulého století znal osobně slavné německé spisovatele. S Reinerem Kunzem, autorem knihy Báječná léta v západním Německu, měl podobný osud rebelů. Příhoda musel po roce 1968 k lisu, Kunzeho přinutili soudruzi k emigraci z NDR.

Když do Československa vtrhli v srpnu 1968 Rusové a další vojska Varšavské smlouvy, bylo Příhodovi třicet čtyři let. Komunistický režim mu sebral pas, básně psal jen do šuplíku. Po vyhazovu z novin šel nuceně k lopatě do JZD v Liberci-Harcově. Jako antisocialistický a nepřátelský živel figuroval v libereckém Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti. Za trest dělal u vstříkovacích lisů, kde málem přišel o ruku.

„Po roce 1989 napsal o libereckém osmašedesátém roce úspěšnou knihu Potom přijely tanky...,“ připomíná

Šebelka Příhodův comeback po Sametové revoluci. S dalšími lidmi založil Kruh autorů Liberecka. Také díky němu vznikl Kalmanach, velký sborník regionálních autorů, kde se objevují rovněž překlady polských a německých spisovatelů. „Jednou jsem

se Luboše ptal, jak se dívá na všechny peripetie svého života,“ podotýká Šebelka. „Odpověděl mi – Jak vidíš, přežil jsem. Ale nemohu říci ono známé vším, čím jsem byl, jsem byl rád.“

Miloslav Lubas

Luboš Příhoda

(narozen 2. srpna 1934 v Náchodě)

foto:
Ladislav
Dvorský

Liberecký novinář, překladatel německé literatury a básník. Knižně vydal překlady poezie Reinera Kunzeho a Hannese Cibulky, románu a prózy Johannese Bobrowského Litevské klavíry a Boehlendorff a ti druzí, Tanečník Malige a novelu C. F. Mayera Král a světec. Je rovněž autorem

a spoluautorem několika rozhlasových her a autorem jevištní adaptace Tři vlasů děda Vševeda (Mladá scéna Ústí nad Labem, premiéra 1987). Za normalizace upadl pro svoje postoje v nemilost, byl perzekuován jako nepřátelský, antisocialistický živel. Po letech, kdy nemohl publikovat (například román Litevské klavíry nebo překlady německých básníků v antologii Poezie NDR kryl Jiří Votava), vydalo v roce 2004 nakladatelství Bor jeho knihu básní Promluvy do zdi i jeho překlad knihy I. Engelmannové Návrat pod zelenou střechu. V roce 2009 vydal Příhoda knihu A potom přijely tanky. Je spolueditorem řady sborníků Kalmanach a česko-německé čítanky spisovatelů Liberecka Naše krajina slov – Unsere Wortlandschaft. Téhož roku získal ve Varšavě hlavní cenu v novinářské soutěži PL CZ Lokal Press Awards v kategorii místní historie a kultura. Obdržel ji za publicistickou stať Rok 1969 v Liberci. Oběti ze srpna 1968 chtěl režim vymazat z paměti, otištěnou v Kalmanachu 2008/2009. Je členem Kruhu autorů Liberecka, Syndikátu novinářů České republiky a Obce spisovatelů.

Ukázky ze sbírečky
Umíněný Ikaros
(Pět básní s ozvěnou)

UMÍNĚNÝ IKAROS

spočítat kosti
zvážit nosnost idejí
a znovu vzlétat!

TĚŽKÁ PRÁCE

Ptali se básníka,
jak vzniká verš.
Divil se tomu,
pročpak se ptají,
a vůbec,
prý že ho zaskočili,
a aby mu dali pokoj
a tak...

Když se však stávali
ještě dotěrnějšími,
řekl jim vážně,
že je to těžká práce.
A nikdo mu nevěřil
a smáli se tomu,
to prý je dobré,
a do zad ho plácali,
šibala jednoho,
to se to báječně povedlo!
A potutelně se smáli
jako dobrému tipu.

KAPR

Přesto, že byl určen
k bouchnutí paličkou,
k píchnutí za krkem,
k naříznutí ocasu,
k rozpárání břicha
a k smažení
a k snědku,

stejně v nádrži
vyskakoval,
vymršťoval se
a narážel do drátěné sítě,
až si odřel bok
a zlomil ploutev,
ale bojoval,
i když si nabil hubu.

Což nelze říci
o některých lidech.

LITERÁRNÍ BESEDY, NA KTERÉ SE MŮŽETE TĚŠIT

Beseda se spisovatelkou Petrou Braunovou a herečkou Jitkou Smutnou

10. listopadu 2014 | 18.00 hodin | KVK v Liberci

Společně zdramatizovaly pasáže kontroverzního románu **Kalvárie** o vztazích mezi ženami. Společně vznikl literárně-dramatický pořad, který má u diváků velký ohlas.

Kalvárie je kniha pro dospělé. Příběhy dvou žen, osmnáctileté Jany a dvaadvacetileté Pavly spojuje jen jedno jediné – odlišná sexuální orientace. Kniha se čte jedním dechem, citlivé téma je líčeno kultivovaně, avšak s velkou dávkou odvahy – otevřeně, dráždivě, drásavě, poutavě. Pravdivě popisuje problémy, které lesbický vztah přináší.

Některé z čtených pasáží doprovází **Jitka Smutná** autorskými písničkami.

Beseda se spisovatelkou a publicistkou Ivou Pekárkovou ke knihám Levhartice, Péra a perutě a novince Beton

13. listopadu 2014 | 18.00 hodin | KVK v Liberci

Pokud se jedná o formu psaní, je **Iva Pekárková** otevřená, drzá, vtipná, cynická, místy otřepaná vulgární. Dá se spolehnout na to, že v centru dění jejich románů bude zralá ženská se šrámky na duši, které léčí za pomoci minimálně jednoho milence.

Román Levhartice není pro upejpavé. Hrdinka z masa a kostí, uvěřitelná postava s lidskými problémy: přišla o téměř dospělé dceru, a aby se nezbláznila, sebrala se a odjela do Londýna. Žije v domě se společnou kuchyní, kde je i plyn na dobíjecí kupony, na skromné živobytí si vydělává tím, že „uklízí lidi“ – přebaluje a umývá staroušky v domově pro seniory – a po nocích střídá pět šest milenců.

Péra a perutě – chytlavé vyprávění s překvapující hlubokou osobní výpovědí. Viola, studentka psychologie, uzavřená v nesvobodě socialistického Československa, šedi paneláků tehdejších sídlišť, předpisů a zákazů, se odmítá stát součástí předkládaného způsobu života a tvoří si svůj svět plný útěků, snů, nadějí a svobody. Cestuje, stopuje, vyráží na cesty s fotákem a touhou poznat. Seznamuje se s cestami a krajinou Vysočiny, řadou milenců, řidičů, kterým dělá společnost na cestách...

Beton – Iva Pekárková dlouho tvrdila, že zatímco se v cizině – v Americe, v Anglii, v Nigérii – příběhy doslova válejí na ulicích a stačí se pro ně shýbnout a zmocnit se jich, v českém prostředí se příběhů nedostává. Pak se ale podívala líp – a vida, i v Čechách a na Moravě se daly nalézt příběhy. Některé staršího data, jiné nové a ještě jiné sice z doby moderní, ale takové, co se v nich odrážela minulost.

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)

e-mail: library@kvkli.cz

www.kvkli.cz

Kruh autorů Liberecka (KAL)

e-mail: jakub.sebelka@volny.cz

http://www.kruhautoruliberecka.cz/

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

*Vedle vrcholků krkonošských a jizerských objevila se v Čechách
Mnozí odvážlivci, když se octli na počátku velikolepého měsíce června*

V zámku bylo práce a běhu o překot.

Pamatuji to jako dnes, ač od té doby uplynula třetina století.

*Blázniviny se rozsévají
Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li mítí!*

Who's there? Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. Nothing is there.

Die Welt ist alles, was da ist.

A me, mamó, adarig džav, so me tuke adaj mukha.